



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ και ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΥΡΙΩΝ
ΚΛΑΔΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΔΡΑΣΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

ΥΠΟΕΡΓΟ
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ

ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ
ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

ID: 16626

Κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5164845



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ και ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ**

Ταχ. δ/ση: Αχαρνών 2
Τ.Κ. 10432 Αθήνα
Πληροφορίες: Α. Κεσσίση
Τηλέφωνο: 210 2124237
e-mail: akessisi@hq.minagric.gr

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Έχοντας υπ' όψη:

Α. Τις ενωσιακές διατάξεις:

1. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 241/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθορίζονται, με απόφαση του αρμόδιου για την Ειδική Υπηρεσία του Ταμείου Ανάκαμψης Υπουργού, το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου των δράσεων και έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.
2. Την υπ' αρ. 10152/21 Εκτελεστική απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, με την οποία εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την Ελλάδα.
3. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (L 187/1) [Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός (ΓΑΚ)].
4. Τον Κανονισμό ΕΕ 702/2014 της Επιτροπής της 25^{ης} Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (L 193/1).
5. Τον Κανονισμό ΕΕ 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018 σχετικά με τους γενικούς δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (L 193/1).
6. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου.

7. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1242/2019 σχετικά με τον καθορισμό προτύπων επιδόσεων για τις εκπομπές CO₂ των νέων βαρέων επαγγελματικών οχημάτων και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 595/2009 και (ΕΕ) 2018/956 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 96/53/ΕΚ του Συμβουλίου

8. Την με αριθμό 2021/С 58/01 ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Τεχνική καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» στο πλαίσιο του κανονισμού για τη θέσπιση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Β. Τις εθνικές διατάξεις:

1. Το άρθρο 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα, όπως κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα» (Α'98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019.

2. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό κράτος: Οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).

3. Το π.δ. 97/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α' 138)

4. Το π.δ. 40/2021 «Μεταφορά Υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων και Γενικών Γραμματειών, σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών» (Α'100).

5. Το π.δ. 37/2022 «Τροποποίηση του π.δ. 97/2017 “Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων” (Α' 138)», (Α' 102).

6. Το ΠΔ 8/2022 «Διορισμός Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α' 19)

7. Τον ν. 4820/2021 «Οργανικός Νόμος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και άλλες ρυθμίσεις» και ιδίως τα άρθρα 189 έως 204 (Α' 130).

8. Τον ν. 4822/2021 «Κύρωση της Σύμβασης Χρηματοδότησης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Δανειακής Σύμβασης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Παραρτημάτων τους και άλλες διατάξεις για το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Α' 135).

9. Το ν. 4772/2021 «Διαδικασία ένταξης και χρηματοδότησης από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων έργων και προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης» και ειδικότερα το άρθρο 42 (Α' 17).

10. Τα άρθρα 270 έως και 281 του ν. 4738/2020 «Ρύθμιση οφειλών και παροχή δεύτερης ευκαιρίας και άλλες διατάξεις» (Α'207) και ιδίως το άρθρο 272 για την σύσταση στο Υπουργείο Οικονομικών της αυτοτελούς Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης.

11. Τον ν. 4555/2018, «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Εμβάθυνση της Δημοκρατίας Ενίσχυση της Συμμετοχής Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»] Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις» (Α' 133).

12. Τον ν. 4270/2014, Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις
13. Τον ν. 4673/2020 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» (Α' 52).
14. Τον ν. 4384/2016 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, μορφές συλλογικής οργάνωσης του αγροτικού χώρου και άλλες διατάξεις» (Α' 78).
15. Τον ν. 4430/2016 «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις» (Α' 205).
16. Τον ν.4915/2022, Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς, διατάξεις για την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», Εθνική Σύνταξη Ομογενών και άλλες επείγουσες διατάξεις (Α' 63) και ειδικότερα το άρθρο 58.
17. Την με αριθμό. 35259/24.03.2021 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Σύσταση και Λειτουργία Λογαριασμού για την εθνική χρηματοδότηση των έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (Β' 1197).
18. Την με αριθμό. 119126 ΕΞ 2021/2021 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των Δράσεων και των Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Β' 4498).
19. Την με αριθμό 119138/28.09.2021 απόφαση (Β 4499) του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών περί συμπλήρωσης και εξειδίκευσης των αρμοδιοτήτων της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης του Υπουργείου Οικονομικών (Β' 4499).
20. Την με αριθμό 120141 ΕΞ 2021/2021 Απόφαση του Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης «Έγκριση του Εγχειριδίου Διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του Ταμείου Ανάκαμψης, δυνάμει της υπ' αριθ. 119126 ΕΞ 2021/2021 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών».
21. Το εγκεκριμένο εγχειρίδιο Διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του Ταμείου Ανάκαμψης.
22. Τον ν. 4056/2012, Ρυθμίσεις για την κτηνοτροφία και τις κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις και άλλες διατάξεις.
23. Το με Α.Π. 42649/ΕΥΚΕ 5351/13.05.2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Διευκρινήσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. Ε.Ε. 651/2014, ως προς τον χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως προβληματικής».
24. Την με Α.Π. 40869 ΕΞ 2022/28-03-2022 γνωμοδότηση της της ΚΕΜΚΕ με θέμα: «ΓΝ47/22 - Απόψεις επί σχεδίου πρόσκλησης για την υποβολή αιτήσεων ενίσχυσης για τον εκσυγχρονισμό του πρωτογενή τομέα στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας».
25. Την με αριθμό 30865 ΕΞ 2022/08-03-2022 (ΑΔΑ: ΨΡΕ4Η-ΜΦΧ) Απόφασης Ένταξης της Δράσης/Έργου «Εκσυγχρονισμός του πρωτογενούς τομέα» (Κωδικός ΟΠΣ ΤΑ:5164845) στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

26. Την με Α.Π. 46915 ΕΞ 2022/07-04-2022 Έγκριση πρόσκλησης του Υποέργου «Sub 2. Εκσυγχρονισμός του πρωτογενούς τομέα» (Κωδικός ΟΠΣ ΤΑ: 5164845) της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης (ΕΥΣΤΑ).

27. Την με αριθμό 163/07-04-2022 Απόφαση πρόσκλησης του Υποέργου «Sub2. Εκσυγχρονισμός του πρωτογενούς τομέα» (Κωδικός ΟΠΣ ΤΑ: 5164845), (ΑΔΑ: 9ΧΛΣ4653ΠΓ-ΤΦ2).

ΚΑΛΕΙ

Τους δυνητικούς δικαιούχους του Υποέργου 2: «**Εκσυγχρονισμός του πρωτογενούς τομέα**» της Δράσης «**Οικονομικός μετασχηματισμός του αγροτικού τομέα**» του Ταμείου Ανάκαμψης και **Ανθεκτικότητας**, να υποβάλλουν αίτηση ενίσχυσης σύμφωνα με τους ακόλουθους όρους, προϋποθέσεις και περιορισμούς.

1. Προκηρυσσόμενο Υποέργο

Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Δράση: Οικονομικός μετασχηματισμός του αγροτικού τομέα

Υποέργο 2: Εκσυγχρονισμός του πρωτογενούς τομέα

ID: 16626

Κωδικός ΟΠΣ ΤΑ: 5164845

Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης καθορίζεται το ακόλουθο καθεστώς ενισχύσεων:

Καθεστώς ενισχύσεων που συμβάλλει στην ανταγωνιστικότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων μέσω επενδύσεων στην αλυσίδα αγροδιατροφής.

2. Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας ισχύουν οι ορισμοί του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού (ΓΑΚ), του Καν. 702/2014, της υπ' αρ. 119126/2021 απόφασης «Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των Δράσεων και των Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Β' 4498), εφεξής ΣΔΕ καθώς και οι κάτωθι ορισμοί:

ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
Γενικοί ορισμοί (Άρθρο 2, ΓΑΚ)	
Ενίσχυση	Κάθε μέτρο που πληροί όλα τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης.
Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ή ΜΜΕ	Οι επιχειρήσεις που πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα Ι του ΓΑΚ.
Μεγάλες επιχειρήσεις	Οι επιχειρήσεις που δεν πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα Ι του ΓΑΚ.
Προβληματική επιχείρηση	Η επιχείρηση για την οποία συντρέχει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) εάν πρόκειται για εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει επταετία από την πρώτη εμπορική της πώληση, η οποία πληροί τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη

	δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), όταν έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του εγγεγραμμένου της κεφαλαίου λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Αυτό ισχύει όταν από την αφαίρεση των συσσωρευμένων ζημιών από τα αποθεματικά (και όλα τα άλλα στοιχεία που θεωρούνται εν γένει ως μέρος των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας) προκύπτει αρνητικό σωρευτικό ποσό που υπερβαίνει το ήμισυ του εγγεγραμμένου κεφαλαίου. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία περιορισμένης ευθύνης» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και ο όρος «κεφάλαιο» περιλαμβάνει, ενδεχομένως, και κάθε διαφορά από έκδοση υπέρ το άρτιο. β) εάν πρόκειται για εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει επταετία από την πρώτη εμπορική της πώληση, η οποία πληροί τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), εφόσον έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του κεφαλαίου της, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς της εταιρείας, λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 2013/34/ΕΕ. γ) εάν πρόκειται για εταιρεία που υπάγεται σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία ή πληροί τις προϋποθέσεις του εθνικού δικαίου που τη διέπει όσον αφορά την υπαγωγή της σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία μετά από αίτημα των πιστωτών της. δ) εάν πρόκειται για επιχείρηση που έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης και δεν έχει ακόμη αποπληρώσει το δάνειο ή λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή που έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης και υπόκειται ακόμη σε σχέδιο αναδιάρθρωσης. ε) εάν πρόκειται για άλλη επιχείρηση εκτός ΜΜΕ, εφόσον τα τελευταία δύο έτη: αα) ο δείκτης χρέους προς ίδια κεφάλαια της επιχείρησης είναι υψηλότερος του 7,5 και ββ) ο δείκτης κάλυψης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της επιχείρησης (EBITDA InterestCoverageRatio) είναι κάτω του 1,0.
Έναρξη των εργασιών	Το πρώτο χρονικά μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών. Για τις εξαγορές, ως «έναρξη των εργασιών» νοείται η στιγμή απόκτησης των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται άμεσα με την αποκτηθείσα εγκατάσταση.

Ένταση ενίσχυσης	Το ακαθάριστο ποσό της ενίσχυσης εκφραζόμενο ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών, πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων.
Ενισχυόμενες περιοχές	<u>Οι περιοχές που προσδιορίζονται σε εγκεκριμένο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων που έχει εγκριθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της Συνθήκης για την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2022 έως την 31η Δεκεμβρίου 2027 όσον αφορά τις περιφερειακές ενισχύσεις που χορηγούνται μετά την 31η Δεκεμβρίου 2021. Οι περιοχές υπό το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) και γ), ορίζονται στον Πίνακα 2 της παρούσας.</u>
Ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης	Η ημερομηνία απονομής στον δικαιούχο του εννόμου δικαιώματος να λάβει την ενίσχυση σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό καθεστώς.
Ενσώματα στοιχεία ενεργητικού	Τα στοιχεία ενεργητικού που συνίστανται σε γήπεδα, κτίρια και μονάδα παραγωγής, μηχανήματα και εξοπλισμό.
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	Τα στοιχεία ενεργητικού που δεν έχουν φυσική ή χρηματοοικονομική υπόσταση, όπως δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, άδειες εκμετάλλευσης, τεχνογνωσία ή άλλη διανοητική ιδιοκτησία.
Ορισμοί για Περιφερειακές Ενισχύσεις (άρθρο 14, ΓΑΚ)	
ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις	Οι περιφερειακές ενισχύσεις που χορηγούνται για αρχική επένδυση ή για αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα.
Καθεστώς που στοχεύει σε περιορισμένο αριθμό συγκεκριμένων τομέων οικονομικής δραστηριότητας	Το καθεστώς που καλύπτει δραστηριότητες οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής λιγότερων από πέντε τάξεων (τετραψήφιος αριθμητικός κωδικός) της στατιστικής ταξινόμησης οικονομικών δραστηριοτήτων NACE αναθ. 2.
Αρχική επένδυση	α) η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης· ή β) η απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει αν δεν είχε αγορασθεί και η οποία αγοράζεται από επενδυτή που δεν σχετίζεται με τον πωλητή και αποκλείει την απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης.
Ίδια ή παρεμφερής δραστηριότητα	Κάθε δραστηριότητα που εμπίπτει στην ίδια τάξη (τετραψήφιος αριθμητικός κωδικός) της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE αναθ. 2, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1893/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE — αναθεώρηση 2 και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου και ορισμένων κανονισμών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικών με ειδικούς στατιστικούς τομείς
Αρχική επένδυση για νέα οικονομική	α) η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σχετικά με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης ή τη

δραστηριότητα	διαφοροποίηση της δραστηριότητας επιχειρηματικής εγκατάστασης, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα δεν είναι η ίδια ή παρεμφερής με εκείνη που ασκούσαν προηγουμένως στην εγκατάσταση. β) η απόκτηση των στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει εάν δεν είχε αγορασθεί και η οποία αγοράζεται από επενδυτή που δεν έχει σχέση με τον πωλητή, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα που θα ασκείται με τη χρήση των αποκτηθέντων στοιχείων ενεργητικού δεν είναι ίδια ή παρεμφερής με εκείνη που ασκούσαν στην επιχειρηματική εγκατάσταση πριν από την αγορά.
Επέκταση δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης:	Για τις ανάγκες της παρούσας, ως ελάχιστη αποδεκτή επέκταση είναι το 20% και εφόσον αποδεικνύεται η υφιστάμενη δυναμικότητα.
Διαφοροποίηση παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή:	Για τις ανάγκες της παρούσας, η προϋπόθεση επαληθεύεται όταν οι επιλέξιμες δαπάνες υπερβαίνουν τουλάχιστον κατά 200% τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που χρησιμοποιούνται εκ νέου, όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου. Δεν επαληθεύεται η προϋπόθεση στη περίπτωση που ο δυνητικός δικαιούχος δεν έχει την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης μία τουλάχιστον κλεισμένη διαχειριστική χρήση.
Διαφοροποίηση της δραστηριότητας επιχειρηματικής εγκατάστασης, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα δεν είναι η ίδια ή παρεμφερής με εκείνη που ασκούσαν προηγουμένως στην εγκατάσταση:	Για τις ανάγκες της παρούσας, η προϋπόθεση επαληθεύεται όταν η νέα δραστηριότητα δεν εμπίπτει στην ίδια τάξη (τετραψήφιος αριθμητικός κωδικός) της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE αναθ. 2, σύμφωνα με τον κανονισμό 1893/2006 και για την τροποποίηση του κανονισμού 3037/90.
Μεγάλο επενδυτικό έργο	Η αρχική επένδυση με επιλέξιμες δαπάνες άνω των 50 εκατ. ευρώ, υπολογιζόμενες με τις τιμές και τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης.
Μετεγκατάσταση	Μεταφορά της ίδιας ή παρεμφερούς δραστηριότητας ή μέρους αυτής από επιχειρηματική εγκατάσταση στο έδαφος συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ (αρχική εγκατάσταση) σε επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία πραγματοποιείται η ενισχυόμενη επένδυση στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ (ενισχυόμενη εγκατάσταση). Μεταφορά υπάρχει όταν το προϊόν ή η υπηρεσία στην αρχική και στην ενισχυόμενη εγκατάσταση εξυπηρετεί, τουλάχιστον εν μέρει, τον ίδιο σκοπό και καλύπτει τις απαιτήσεις ή τις ανάγκες του ίδιου τύπου πελατών και χάνονται θέσεις εργασίας στην ίδια ή παρεμφερή δραστηριότητα σε μία από τις αρχικές εγκαταστάσεις του δικαιούχου στον ΕΟΧ.
Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων (Χ.Π.Ε.)	Κατάλογος των ελληνικών περιφερειών που έχουν οριστεί ως επιλέξιμες για περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στις Κατευθυντήριες Γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα και έχουν λάβει την έγκριση της

	Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στον Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ορίζονται τα ανώτατα ποσοστά ενισχύσεων που δύνανται να χορηγούνται για αρχικές επενδύσεις στις περιφέρειες της χώρας.
Ορισμοί για ενισχύσεις καινοτομίας για ΜΜΕ (άρθρο 28, ΓΑΚ)	
ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
Νέα και καινοτόμος τεχνολογία	Νέα και μη δοκιμασμένη τεχνολογία σε σύγκριση με τη σύγχρονη τεχνολογία του κλάδου, η οποία ενέχει κίνδυνο τεχνολογικής ή βιομηχανικής αποτυχίας και δεν αποτελεί βελτιστοποίηση ή κλιμάκωση υφιστάμενης τεχνολογίας.
Ορισμοί για επενδυτικές ενισχύσεις προς επιχειρήσεις για την υπέρβαση ενωσιακών προτύπων ή για την αύξηση της προστασίας του περιβάλλοντος ελλείψει ενωσιακών προτύπων (άρθρο 36, ΓΑΚ)	
ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
Προστασία του περιβάλλοντος	Οποιαδήποτε ενέργεια αποσκοπεί στην αποκατάσταση ή την πρόληψη ζημιών στο φυσικό περιβάλλον ή τους φυσικούς πόρους με δραστηριότητες του δικαιούχου, στη μείωση του κινδύνου τέτοιων ζημιών ή στην αποτελεσματικότερη χρήση των φυσικών πόρων, περιλαμβανομένων μέτρων για την εξοικονόμηση ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
Ενωσιακό πρότυπο	α) υποχρεωτικό ενωσιακό πρότυπο που καθορίζει τα επίπεδα που πρέπει να επιτευχθούν από περιβαλλοντική άποψη από μεμονωμένες επιχειρήσεις ή β) η υποχρέωση που προβλέπει η οδηγία 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για χρησιμοποίηση των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών (ΒΔΤ) και διασφάλιση ότι τα επίπεδα εκπομπών ρύπων δεν είναι υψηλότερα από αυτά που θα σημειώνονταν με την εφαρμογή των ΒΔΤ. Στις περιπτώσεις όπου τα επίπεδα εκπομπών που συνδέονται με τις ΒΔΤ έχουν καθοριστεί σε εκτελεστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί δυνάμει της οδηγίας 2010/75/ΕΕ, τα εν λόγω επίπεδα είναι εφαρμοστέα για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού. Όταν αυτά τα επίπεδα εκφράζονται ως κλίμακα, είναι εφαρμοστέο το πρώτο όριο όπου επιτυγχάνεται ΒΔΤ.
Ενεργειακή απόδοση	Ποσότητα εξοικονομούμενης ενέργειας, η οποία προσδιορίζεται με τη μέτρηση και/ή τον κατ' εκτίμηση υπολογισμό της κατανάλωσης πριν και μετά την εφαρμογή ενός μέτρου βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, με ταυτόχρονη εξασφάλιση της σταθερότητας των εξωτερικών συνθηκών που επηρεάζουν την ενεργειακή κατανάλωση.
Έργο για την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης	Κάθε επενδυτικό έργο που αυξάνει την ενεργειακή απόδοση κτιρίου.
Ορισμοί (Καν. 1242/2019) σχετικά με τον καθορισμό προτύπων επιδόσεων για τις εκπομπές CO₂ των νέων βαρέων επαγγελματικών οχημάτων	
ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
Εκπομπές αναφοράς CO₂	Ο μέσος όρος των ειδικών εκπομπών CO ₂ κατά την περίοδο υποβολής στοιχείων που αναφέρεται στο άρθρο 1 δεύτερο εδάφιο όλων των νέων βαρέων επαγγελματικών οχημάτων σε κάθε μία από τις επιμέρους ομάδες οχημάτων, εξαιρουμένων των επαγγελματικών οχημάτων, που καθορίζονται σύμφωνα με το σημείο 3 του παραρτήματος Ι του Καν. 1242/2019.
Βαρύ επαγγελματικό όχημα μηδενικών εκπομπών	Βαρύ επαγγελματικό όχημα χωρίς κινητήρα εσωτερικής καύσης ή με κινητήρα εσωτερικής καύσης που εκπέμπει λιγότερο από 1 g CO ₂ /kWh όπως καθορίζεται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 595/2009 και τα μέτρα εφαρμογής του ή που εκπέμπει λιγότερο από 1 g CO ₂ /km όπως

	καθορίζεται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 715/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και τα μέτρα εφαρμογής του.
Βαρύ επαγγελματικό όχημα χαμηλών εκπομπών	Βαρύ επαγγελματικό όχημα, το οποίο δεν είναι βαρύ επαγγελματικό όχημα μηδενικών εκπομπών, με ειδικές εκπομπές CO ₂ κατά ποσοστό μικρότερο από το ήμισυ των εκπομπών αναφοράς CO ₂ όλων των οχημάτων της επιμέρους ομάδας οχημάτων στην οποία ανήκει το βαρύ επαγγελματικό όχημα, όπως καθορίζεται σύμφωνα με το σημείο 2.3.3 του παραρτήματος Ι του Καν. 1242/2019.
Επαγγελματικό όχημα	Βαρύ επαγγελματικό όχημα για το οποίο έχουν προσδιοριστεί οι εκπομπές CO ₂ και η κατανάλωση καυσίμου, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 595/2009 και των μέτρων εφαρμογής του, μόνο για προφίλ χρήσης πλην αυτών που ορίζονται στο σημείο 2.1 του παραρτήματος Ι του Καν. 1242/2019.
Συμπαγές φορτηγό	Φορτηγό που δεν είναι σχεδιασμένο ή κατασκευασμένο για την έλξη ημιρυμουλκούμενου
Ελκυστήρας	Μονάδα ελκυστήρα που έχει σχεδιαστεί και κατασκευαστεί αποκλειστικά ή κυρίως για την έλξη ημιρυμουλκούμενων
Ορισμοί για την παρούσα πρόσκληση	
ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
Αίτηση ενίσχυσης	Η αίτηση υπαγωγής στο Υπόεργο, η οποία περιλαμβάνει την αίτηση, τις Υπεύθυνες Δηλώσεις των παραρτημάτων III, V και IX και τον φάκελο υποψηφιότητας. Ο φάκελος υποψηφιότητας περιλαμβάνει τα δικαιολογητικά του παραρτήματος Ι και την οικονομοτεχνική μελέτη του παραρτήματος II.
Αίτηση καταβολής της ενίσχυσης	Η αίτηση που υποβάλει ο δικαιούχος προκειμένου να του καταβληθεί η αναλογούσα ενίσχυση και περιλαμβάνει τα δικαιολογητικά υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του παραρτήματος IV.
Επενδυτικό Σχέδιο – Οικονομοτεχνική μελέτη:	Το κείμενο το οποίο βασίζεται στο υπόδειγμα του παραρτήματος II και περιγράφει με εμπεριστατωμένο και λεπτομερή τρόπο την υπό ένταξη επένδυση, συμπεριλαμβανομένου ενός χρονοδιαγράμματος υλοποίησης.
Μεταποίηση γεωργικών προϊόντων	Κάθε επέμβαση επί γεωργικού προϊόντος από την οποία προκύπτει ένα επίσης γεωργικό προϊόν, με εξαίρεση τις εργασίες εντός της γεωργικής εκμετάλλευσης που είναι αναγκαίες για την προετοιμασία ενός προϊόντος ζωικής ή φυτικής προέλευσης για την πρώτη πώληση.
Μεταποίηση σε μη γεωργικό προϊόν	Κάθε επέμβαση επί γεωργικού προϊόντος από την οποία προκύπτει προϊόν το οποίο δεν καλύπτεται από το παράρτημα Ι της Συνθήκης.
Γεωργικό προϊόν	Τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης, με εξαίρεση τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013, τα οποία προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας δεν συμπεριλαμβάνονται στην παρούσα πρόσκληση
Εκσυγχρονισμός μονάδας	Η αντικατάσταση ή/και η συμπλήρωση μηχανολογικού εξοπλισμού όπως και η επέκταση δυναμικότητας (εφόσον καλύπτεται από τις απαραίτητες κάθε φορά αδειοδοτήσεις) ενεργών και ανενεργών μονάδων. Συνδυάζεται με παράλληλη επέκταση της δυναμικότητας.
Ενιαίο επενδυτικό σχέδιο	Για την εφαρμογή του παρόντος, ως ενιαίο επενδυτικό σχέδιο θεωρείται κάθε πρόσθετη αρχική επένδυση του ίδιου δικαιούχου (σε επίπεδο ομίλου), περιλαμβανομένων και των συνδεδεμένων ή συνεργαζόμενων

	επιχειρήσεων, η οποία αρχίζει εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών για άλλη ενισχυόμενη επένδυση στην ίδια περιφέρεια (Nuts 3) του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Μαΐου 2003 για τη θέσπιση μιας κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS) (L 154) (αρ. 14 παρ. 13 Γ.Α.Κ.). Οι παρεχόμενες σε κάθε φορέα επενδυτικού σχεδίου ενισχύσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι ενισχύσεις σε συνεργαζόμενες ή συνδεδεμένες επιχειρήσεις, δεν μπορεί να υπερβούν σωρευτικά τα τριάντα εκατομμύρια (30.000.000) ευρώ για μεμονωμένη επιχείρηση και τα σαράντα πέντε εκατομμύρια (45.000.000) ευρώ για το σύνολο των συνεργαζόμενων ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων, με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ. Οι περιορισμοί αυτοί ισχύουν για τα επενδυτικά σχέδια, τα οποία υπάγονται στο παρόν και για χρονική περίοδο τριών (3) ετών από την έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου του. Ως ποσό ενίσχυσης, ανά υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο, λαμβάνεται υπόψη το εγκριθέν με την απόφαση υπαγωγής. Το υπερβάλλον ποσό ενίσχυσης περικόπτεται αναλογικά κατά είδος ενίσχυσης και ομάδα δαπανών.
Συνεργαζόμενες Επιχειρήσεις	Οι επιχειρήσεις στις οποίες τα φυσικά πρόσωπα ή οι εταιρείες που μετέχουν σ' αυτή μετέχουν και με ποσοστό από 25-50% σε άλλες επιχειρήσεις. Στην περίπτωση αυτή αθροίζεται ο κύκλος εργασιών και ο αριθμός των ΕΜΕ κατά το ποσοστό συμμετοχής των φυσικών προσώπων ή των εταιρειών.
Συνδεδεμένες Επιχειρήσεις	Οι επιχειρήσεις στις οποίες τα φυσικά πρόσωπα ή οι εταιρείες που μετέχουν σ' αυτή μετέχουν και με ποσοστό >50% σε άλλες επιχειρήσεις. Στην περίπτωση αυτή αθροίζεται ο κύκλος εργασιών και ο αριθμός ΕΜΕ της συνδεδεμένης, κατά το 100%.
Ανεξάρτητες Επιχειρήσεις	Οι επιχειρήσεις στις οποίες τα φυσικά πρόσωπα ή οι εταιρείες που μετέχουν σ' αυτή, μπορούν να μετέχουν και σε άλλες επιχειρήσεις με ποσοστό συμμετοχής <25%.
Αγροδιατροφική αλυσίδα	Δομή που προσδίδει αξία μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων παραγωγής αγροτικών προϊόντων, ενισχύοντας παράλληλα όλους εκείνους τους εσωτερικούς επιχειρησιακούς μηχανισμούς της εφοδιαστικής αλυσίδας για την ανάπτυξη επιχειρηματικών κινήτρων και την εξασφάλιση της παραγωγής και διανομής προϊόντων στον κατάλληλο τόπο και χρόνο.
Βιώσιμο επιχειρηματικό σχέδιο	Η χρηματοδότηση που παρέχεται στις επιλέξιμες επιχειρήσεις βασίζεται σε βιώσιμο επιχειρηματικό σχέδιο, το οποίο περιέχει λεπτομέρειες σχετικά με το προϊόν, τις πωλήσεις και την εξέλιξη της κερδοφορίας και καθορίζει την εκ των προτέρων χρηματοοικονομική βιωσιμότητα
Εμπορία γεωργικών προϊόντων	Η κατοχή ή η έκθεση με σκοπό την πώληση, η προσφορά προς πώληση, η παράδοση ή η κατά οποιονδήποτε άλλο τρόπο διάθεση στην αγορά, με εξαίρεση την πρώτη πώληση εκ μέρους του πρωτογενούς παραγωγού σε μεταπωλητές ή μεταποιητικές επιχειρήσεις και κάθε δραστηριότητα προκειμένου να προετοιμαστεί το προϊόν για την εν λόγω πρώτη πώληση. Η πώληση από πρωτογενή παραγωγό σε τελικούς καταναλωτές θεωρείται εμπορία μόνο αν πραγματοποιείται σε χωριστές εγκαταστάσεις ειδικά προοριζόμενες για τον σκοπό αυτό (άρθρο 2, παρ. 8 του ΓΑΚ).
Γεωργικός τομέας	Το σύνολο των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία γεωργικών προϊόντων.
Πρωτογενής γεωργική	Η παραγωγή προϊόντων του εδάφους και της κτηνοτροφίας που

παραγωγή	απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης, χωρίς να εκτελούνται περαιτέρω εργασίες που μεταβάλλουν τη φύση αυτών των προϊόντων.
Γεωργική εκμετάλλευση	Μονάδα που αποτελείται από γη, εγκαταστάσεις και εξοπλισμό που χρησιμοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή.
Εθνικό Μητρώο αγροτικών Συνεταιρισμών και άλλων συλλογικών φορέων (Ε.Μ.Α.Σ.)	Το μητρώο του άρθρου 22 του ν. 4673/2020.
Ομάδες Παραγωγών (Ομ. Π.)	Οι νομικές οντότητες του άρθρου 37 του ν. 4384/2016.
Οργανώσεις παραγωγών (Ο.Π.)	Οι νομικές οντότητες του άρθρου 37 του ν. 4384/2016.
Ενώσεις Οργανώσεων παραγωγών	Οι νομικές οντότητες του άρθρου 37 του ν. 4384/2016.
Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (Α.Σ.)	Οι νομικές οντότητες των άρθρων 1 και 2 του ν. 4673/2020.
Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (Α.Ε.Σ.)	Οι νομικές οντότητες του άρθρου 34 του ν. 4673/2020.
Καινοτομία	Η εφαρμοσμένη χρήση της γνώσης με σκοπό την παραγωγή νέων προϊόντων, διαδικασιών ή/και υπηρεσιών που βρίσκουν άμεσης εφαρμογής.
Ψηφιακός Μετασχηματισμός	Η διείσδυση των ψηφιακών τεχνολογιών στις επιχειρήσεις και ο αντίκτυπος των τεχνολογιών στην κοινωνία. Ενδεικτικά αφορά: α) Τις ψηφιακές πλατφόρμες, το Διαδίκτυο των Πραγμάτων, το υπολογιστικό νέφος και η τεχνητή νοημοσύνη. Είναι τεχνολογίες που επηρεάζουν τομείς όπως ο αγροδιατροφικός κλάδος, η εργοστασιακή παραγωγή κ.ά., μεταμορφώνοντας τις ζωές των ανθρώπων β) Οι τεχνολογίες μπορούν να συμβάλουν στη βελτιστοποίηση των διαδικασιών παραγωγής, στη μείωση των εκπομπών και των αποβλήτων, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των εταιρειών και στη διάθεση νέων υπηρεσιών και προϊόντων στην αγορά.

3. Περιεχόμενο της πρόσκλησης

3.1 Γενικοί κανόνες χορήγησης των ενισχύσεων

Εκτός των ειδικών όρων, προϋποθέσεων και περιορισμών που αναλύονται στα άρθρα της παρούσας, για την ένταξη και παραμονή στο Υποέργο λαμβάνονται υπόψη οι πιο κάτω γενικοί κανόνες λειτουργίας του καθεστώτος, καθώς και οι γενικές και ειδικές προϋποθέσεις του ΓΑΚ και του Καν. 702/2014, όπως ισχύουν.

1. Ο ΓΑΚ και κατά συνέπεια και η παρούσα πρόσκληση δεν εφαρμόζεται στα μέτρα κρατικών ενισχύσεων που συνιστούν, είτε αυτά καθαυτά, είτε οι όροι που τα συνοδεύουν ή η εφαρμοζόμενη μέθοδος χρηματοδότησής τους, παραβίαση του δικαίου της Ένωσης που τα καθιστά παράνομα στο σύνολό τους, και ιδίως:

α) σε μέτρα ενίσχυσης βάσει των οποίων η χορήγηση ενισχύσεων υπόκειται στην υποχρέωση του δικαιούχου να διατηρεί στο αντίστοιχο κράτος μέλος είτε την έδρα του, είτε την κύρια εγκατάστασή του.

Ωστόσο, είναι αποδεκτή η υποχρέωση του δικαιούχου να διατηρεί, κατά τη χρονική στιγμή καταβολής της ενίσχυσης, εγκατάσταση ή υποκατάστημα στο κράτος μέλος που χορηγεί την ενίσχυση,

β) σε μέτρα ενίσχυσης βάσει των οποίων η χορήγηση ενισχύσεων υπόκειται στην υποχρέωση του δικαιούχου να χρησιμοποιεί προϊόντα εγχώριας παραγωγής ή εθνικές υπηρεσίες,

γ) σε μέτρα ενίσχυσης τα οποία περιορίζουν τη δυνατότητα των δικαιούχων να κάνουν χρήση των αποτελεσμάτων έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε άλλα κράτη μέλη.

2. Σύμφωνα με το αρ. 8 του ΓΑΚ για τα όρια και τις μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης, λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των κρατικών ενισχύσεων που χορηγούνται στην ενισχυόμενη δραστηριότητα, στο ενισχυόμενο έργο ή στην επιχείρηση.

3. Σχετικά με τη σώρευση ενισχύσεων που αφορά στα έργα της παρούσας ισχύουν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 8 του ΓΑΚ. Ειδικότερα:

α) Εάν ενωσιακή χρηματοδότηση που υπόκειται σε κεντρική διαχείριση από τα θεσμικά όργανα, τους Οργανισμούς, τις κοινές επιχειρήσεις ή άλλους φορείς της Ένωσης και δεν τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο του κράτους μέλους συνδυάζεται με κρατική ενίσχυση, για να εξακριβωθεί κατά πόσον τηρούνται τα όρια κοινοποίησης και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ή τα μέγιστα ποσά ενίσχυσης, λαμβάνονται υπόψη μόνο οι κρατικές ενισχύσεις, με την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσοστό χρηματοδότησης που καθορίζουν οι ισχύοντες κανόνες της ενωσιακής νομοθεσίας.

β) Οι απαλλασσόμενες ενισχύσεις με προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να σωρευθούν:

αα) με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, εφόσον τα εν λόγω μέτρα αφορούν διαφορετικές προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες.

ββ) με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, όσον αφορά τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει, μόνο αν η σώρευση αυτή δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ενίσχυσης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζονται στην ενίσχυση αυτή.

γ) Οι απαλλασσόμενες κρατικές ενισχύσεις δεν σωρεύονται με οποιεσδήποτε ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σώρευση αυτή οδηγήσει σε υπέρβαση της έντασης ενίσχυσης που προβλέπεται στο κεφάλαιο III του ΓΑΚ.

δ) Σε περίπτωση που η σώρευση ενισχύσεων οδηγεί σε υπέρβαση των ορίων κοινοποίησης ή/και εντάσεων ή ποσών ενίσχυσης που προβλέπει ο ΓΑΚ, οι προς χορήγηση ενισχύσεις θα προσαρμόζονται ώστε να διασφαλίζεται η μη υπέρβαση των εν λόγω ορίων κοινοποίησης και εντάσεων ενίσχυσης.

ε) Για να εξακριβωθεί η τήρηση των ορίων κοινοποίησης και των μέγιστων εντάσεων ή ποσών ενίσχυσης που προβλέπονται στο ΓΑΚ, για το παρόν Υποέργο, λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των ενισχύσεων που χορηγούνται κατά περίπτωση στο ενισχυόμενο επενδυτικό σχέδιο και στην επιχείρηση και ελέγχεται, μεταξύ άλλων, η περίπτωση τεχνητής κατάτμησης του (παρ. 2 του άρθρου 4 και παρ. 1 του 8 ΓΑΚ).

στ) Για να εξακριβωθεί η τήρηση των ορίων κοινοποίησης και των μέγιστων εντάσεων ή ποσών ενίσχυσης που προβλέπονται στο ΓΑΚ, για το παρόν Υποέργο, ελέγχονται οι περιπτώσεις συνδυασμού των

ενισχύσεων του παρόντος με ενωσιακή χρηματοδότηση, η οποία υπόκειται σε κεντρική διαχείριση από τα θεσμικά όργανα, τους οργανισμούς, τις κοινές επιχειρήσεις ή άλλους φορείς της Ένωσης και δεν τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο του Κράτους.

4. Η ένταση της ενίσχυσης, εκφραζόμενη σε ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης, δεν υπερβαίνει τη μέγιστη ένταση ενίσχυσης που προσδιορίζεται στον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων όπως αυτός έχει προσαρμοστεί στην παρούσα και ισχύει κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης στη συγκεκριμένη ενισχυόμενη περιοχή.

5. Οι επενδυτικές δαπάνες λειτουργούν ως κίνητρο κατά την έννοια του άρθρου 6 του ΓΑΚ για την περαιτέρω ανάπτυξη δραστηριοτήτων ή έργων και δεν παρέχονται για δραστηριότητες, τις οποίες θα ανέπτυξε ούτως ή άλλως ο δικαιούχος, ακόμη και αν δεν του είχε χορηγηθεί η ενίσχυση. Οι ενισχύσεις έχουν χαρακτήρα κινήτρου, μόνο εφόσον ο δικαιούχος έχει υποβάλει αίτηση ενίσχυσης πριν από την έναρξη των εργασιών του επενδυτικού σχεδίου. Έναρξη των εργασιών είναι το πρώτο χρονικά σημείο μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού ή άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών. Για τις εξαγορές, ως έναρξη των εργασιών νοείται η στιγμή απόκτησης των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται άμεσα με την αποκτηθείσα εγκατάσταση (άρθρο 2 στοιχείο 23 του ΓΑΚ). Η έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής ενίσχυσης έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψη της αίτησης για το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου. Σε κάθε περίπτωση ο δυνητικός δικαιούχος με δική του ευθύνη δύναται να ξεκινήσει την υλοποίηση των δαπανών του επενδυτικού σχεδίου αμέσως μετά την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης. Οι δαπάνες αυτές υλοποιούνται με αποκλειστική ευθύνη του δυνητικού δικαιούχου χωρίς η υλοποίηση αυτή να υποχρεώνει το Ελληνικό Δημόσιο σε χρηματοδότησή τους.

6. Κάθε αίτηση ενίσχυσης προκειμένου να κριθεί επιλέξιμη για ένταξη στο Υπόέργο, πέραν των λοιπών όρων, προϋποθέσεων και περιορισμών της παρούσας περιλαμβάνει περιφερειακές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 14 του ΓΑΚ, για επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού στην εμπορία ή/και μεταποίηση γεωργικού ή/και μη γεωργικού προϊόντος. Οι ενισχύσεις:

α) χορηγούνται για αρχική επένδυση, στις περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης, ανεξάρτητα από το μέγεθος του δικαιούχου.

β) Χορηγούνται για αρχική επένδυση, σε ΜΜΕ, στις ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης,

γ) χορηγούνται μόνο για αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα σε μεγάλες επιχειρήσεις, στις ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης,

δ) αφορούν στις οικονομικές δραστηριότητες των ΚΑΔ του παραρτήματος VIII με την εξής προϋπόθεση: Οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται μόνο στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής δεν είναι επιλέξιμες για περιφερειακές δαπάνες του άρθρου 14, του ΓΑΚ. Οι επιχειρήσεις αυτές προκειμένου να καταστούν επιλέξιμες θα πρέπει: να δραστηριοποιηθούν είτε στον τομέα της μεταποίησης γεωργικού προϊόντος σε γεωργικό ή/και μη γεωργικό προϊόν, είτε να δραστηριοποιηθούν στον τομέα της εμπορίας

γεωργικών ή/και μη γεωργικών προϊόντων που παράγονται από μεταποίηση γεωργικού προϊόντος. Συνεπώς, θα πρέπει να συμπεριλάβουν στην αίτηση ενίσχυσής τους, επιλέξιμες δαπάνες στους τομείς αυτούς (δαπάνες άρθρου 14, του ΓΑΚ) και να προσκομίσουν πριν την έκδοση της εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης της υποπαραγράφου 11.5, της παραγράφου 11, κατάσταση ενεργών δραστηριοτήτων (ΚΑΔ) όπου θα εμφανίζεται τουλάχιστον ένας από τους ΚΑΔ του Παραρτήματος VIII, πέραν των ΚΑΔ της πρωτογενούς παραγωγής.

ε)δεν χορηγούνται στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, στις ακόλουθες περιπτώσεις: i) όταν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις ή ii) όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση της απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς.

7. Επιπλέον της υποχρέωσης της περίπτωσης 6, οι αιτήσεις ενίσχυσης που υποβάλλονται από ΜΜΕ περιλαμβάνουν υποχρεωτικά, δαπάνες της παραγράφου 3, της υποπαραγράφου 3.7, της περίπτωσης 5, της υποπερίπτωσης α) (Καν. 702/2014, άρθρο 14 του τμήματος 1), της παρούσας και μία τουλάχιστον από τις υπόλοιπες κατηγορίες δαπανών των περιπτώσεων 3, 4 και 5.

8. Επιπλέον της υποχρέωσης της περίπτωσης 6, οι αιτήσεις ενίσχυσης που υποβάλλονται από μεγάλες επιχειρήσεις, περιλαμβάνουν υποχρεωτικά δαπάνες της παραγράφου 3, της υποπαραγράφου 3.7, της περίπτωσης 4, της υποπερίπτωσης δ)(ΓΑΚ, άρθρο 31 του τμήματος 5) και μία τουλάχιστον από τις υπόλοιπες κατηγορίες δαπανών της υποπαραγράφου 3.7, εκτός των κατηγοριών δαπανών που χορηγούνται μόνο σε ΜΜΕ, κατά τα οριζόμενα στον ΓΑΚ και στον Καν. 702/2014.

9. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συνδέονται με πρωτογενή γεωργική παραγωγή κατά την έννοια του άρθρου 14 του Καν. 702/2014 είναι ανάλογες των αναγκών των γεωργικών εκμεταλλεύσεων του δικαιούχου, των μελών / εταίρων / μετόχων του δικαιούχου και των οποίων τα γεωργικά προϊόντα είναι αντικείμενο μεταποίησης ή/και εμπορίας και ανάλογες των αναγκών των παραγωγών που συνάπτουν σχέση συμβολαιακής γεωργίας με τον δικαιούχο.

10. Κάθε αίτηση ενίσχυσης τηρεί τις προϋποθέσεις που ισχύουν και αφορούν στα ενιαία επενδυτικά σχέδια και το σύνολο των προϋποθέσεων του Γενικού μέρους και του κατά περίπτωση ειδικού άρθρου του ΓΑΚ και του Καν. 702/2014, ακόμα και εάν αυτές δεν αναφέρονται ρητά στην παρούσα πρόσκληση.

11. Αρχή «Deggendorf». Δεν μπορούν να υπαχθούν σχέδια φορέων για τους οποίους εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης ενισχύσεων κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με την οποία οι ενισχύσεις αυτές έχουν κηρυχθεί παράνομες και ασυμβίβαστες προς την εσωτερική αγορά (περ. α' και β' της παρ. 4 του άρθρου 1 ΓΑΚ). Κάθε επενδυτής, κατά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής οφείλει να δηλώνει ότι δεν έχει λάβει οποιαδήποτε κρατική ενίσχυση σε βάρος της οποίας έχει κινηθεί η διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου

12. Οι δικαιούχοι συμμορφώνονται με το άρθρο 14, παράγραφος 16 του ΓΑΚ επιβεβαιώνοντας ότι, κατά τα δύο έτη που προηγούνται της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης ενίσχυσης, δεν έχουν προβεί σε μετεγκατάσταση στην επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία θα πραγματοποιηθεί η αρχική επένδυση για την οποία ζητείται η ενίσχυση, και δεσμεύονται ότι δεν θα το πράξουν εντός μέγιστης περιόδου δύο ετών μετά την ολοκλήρωση της αρχικής επένδυσης για την οποία ζητείται η ενίσχυση.

13.Όσον αφορά στις ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις για την υλοποίηση θεμελιώδους αλλαγής στην παραγωγική διαδικασία, οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να υπερβαίνουν τις αποσβέσεις των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται με τη δραστηριότητα που πρόκειται να εκσυγχρονιστεί κατά τη διάρκεια των τριών προηγούμενων οικονομικών ετών.

14.Όσον αφορά ενισχύσεις που χορηγούνται για διαφοροποίηση υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να υπερβαίνουν κατά τουλάχιστον 200% τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που επαναχρησιμοποιούνται, όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της έναρξης των εργασιών.

15.Δεν έχει υποβληθεί και δεν θα υποβληθεί αίτηση ενίσχυσης σε άλλο καθεστώς ενισχύσεων για το ίδιο επενδυτικό σχέδιο ή τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες με αυτές που ενισχύονται στο παρόν Υποέργο, για την αποφυγή διπλής χρηματοδότησης.

16.Όπου απαιτείται οι επενδύσεις του παρόντος συμμορφώνονται με την αρχή της «Μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» κατά την έννοια του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και συμμορφώνονται με την τεχνική καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (2021/C 58/01) του παραρτήματος ΙΧ.

17.Η υποβολή αιτήσεων των δικαιούχων στο πλαίσιο της πρόσκλησης σημαίνει και αποδοχή από μέρους τους, των όρων δημοσιότητας του ΓΑΚ όπως ειδικότερα ορίζονται αυτές, στα άρθρα 9 και 12 αυτού.

18.Χρηστή δημοσιονομική διαχείριση – Πρόληψη απάτης: Προς εξασφάλιση χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, η χρήση των κονδυλίων οφείλει να συμμορφώνεται με το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο: Για το λόγο αυτό, ο Φορέας Υλοποίησης (ΦΥ) λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η πρόληψη, ο εντοπισμός και η αντιμετώπιση υποθέσεων απάτης, διαφθοράς και σύγκρουσης συμφερόντων που περιλαμβάνεται στην περιγραφή του σχετικού μηχανισμού στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0». Περαιτέρω, η εφαρμογή του «Ελλάδα 2.0» θα υπόκειται σε αποτελεσματικούς και αποδοτικούς ελέγχους (Κανονισμός ΕΕ αριθ. 241/2021, άρθρο 22).

3.2 Φορέας Υλοποίησης (ΦΥ)

1. Ως Φορέας Υλοποίησης (ΦΥ) ορίζεται η Υπηρεσία Διαχείρισης Έργων Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ο οποίος αναλαμβάνει τη συνολική διαχείριση του Υποέργου σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης (ν. 4270/2014), διασφαλίζοντας τον αναγκαίο διαχωρισμό αρμοδιοτήτων σύμφωνα με τα ειδικώς οριζόμενα στο άρθρο 3Γ του ΣΔΕ, δηλαδή την προετοιμασία και έκδοση της πρόσκλησης, την ευθύνη για την αξιολόγηση και ένταξη των επενδυτικών σχεδίων, την παρακολούθηση της προόδου τους και την πιστοποίηση και καταβολή της ενίσχυσης στους δικαιούχους μέχρι την ολοκλήρωσή τους, τον έλεγχο τους και την παρακολούθηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεών τους.

3.3 Στόχος του Υποέργου

1. Στόχος του Υποέργου, είναι:

- α) Η αύξηση του βαθμού συνεργασίας στον πρωτογενή τομέα
- β) Η βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας όλων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων
- γ) Η διευκόλυνση της αναδιάρθρωσης και του εκσυγχρονισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων

δ) Η βελτίωση της θέσης του αγροτών στην αλυσίδα αξίας

ε) Η καθετοποίηση της παραγωγικής διαδικασίας

στ) Η εφαρμογή της συμβολαιακής γεωργίας

ζ) Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων στις αγορές μέσα από την αξιοποίηση της έρευνας, της σύγχρονης τεχνολογίας και των ψηφιακών εργαλείων

η) Η ενσωμάτωση διαδικασιών καινοτομίας και χρήσης νέων τεχνολογιών αλλά και διαδικασιών φιλικών προς το περιβάλλον, που περιορίζουν το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής

θ) Η βιώσιμη ανάπτυξη και η αποδοτικότερη διαχείριση των φυσικών πόρων

ι) Η δημιουργία του κατάλληλου υπόβαθρου για την παραγωγή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας και στην τυποποίηση και εμπορία αυτών, ιδανικά σε συνθήκες που τονίζουν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του ελληνικού αγροδιατροφικού τομέα

2. Το κάθε επενδυτικό σχέδιο θα αποδεικνύει ότι εκπληρώνει τουλάχιστον έναν από τους στόχους αυτούς

3.4 Γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής

Γεωγραφική περιοχή εφαρμογής του Υποέργου είναι όλη η ελληνική Επικράτεια.

3.5 Πιστώσεις – Χρηματοδότηση

1. Η δημόσια ενίσχυση ανέρχεται σε **98.111.000,00 €**, χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την περίοδο 2022-2025 και κατανέμεται ως εξής:

α) Ποσό **58.866.600,00 €** (ποσοστό 60%) θα διατεθεί για επενδύσεις που θα υλοποιηθούν από Συλλογικούς Φορείς της παραγράφου 5, της υποπαραγράφου 1. της περίπτωσης α) και από υπό σύσταση, αντίστοιχους Συλλογικούς Φορείς της παραγράφου 5, της υποπαραγράφου 1. της περίπτωσης δ).

β) Ποσό **39,244,400,00 €** (ποσοστό 40%) θα διατεθεί για επενδύσεις που θα υλοποιηθούν από νομικές οντότητες της παραγράφου 5, της υποπαραγράφου 1. των περιπτώσεων β) και γ) και από υπό σύσταση, αντίστοιχες νομικές οντότητες της παραγράφου 5, της υποπαραγράφου 1, της περίπτωσης δ).

2. Σε περίπτωση μη δέσμευσης της δημόσιας ενίσχυσης σε μία έκαστη εκ των δύο ανωτέρω περιπτώσεων εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από την ημερομηνία έναρξης της υποβολής των αιτήσεων, θα υπάρξει ενοποίηση των ως άνω περιπτώσεων α) και β) σε μία ενιαία κατηγορία.

3.6 Κατηγορίες ενισχύσεων

1. Η παρούσα πρόσκληση αφορά στις ακόλουθες κατηγορίες ενισχύσεων:

α) Κατηγορίες ενισχύσεων σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ΓΑΚ

αα) Άρθρο 14 του τμήματος 1, του ΓΑΚ: «Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις»

ββ) Άρθρο 18 του τμήματος 2, του ΓΑΚ: «Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ»

γγ) Άρθρο 19 του τμήματος 2, του ΓΑΚ: «Ενισχύσεις για συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις»

δδ) Άρθρο 28 του τμήματος 4, του ΓΑΚ: «Ενισχύσεις καινοτομίας για ΜΜΕ»

εε) Άρθρο 31 του τμήματος 5, του ΓΑΚ: «Ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση»

στστ) Άρθρο 36 του τμήματος 7, του ΓΑΚ: «Επενδυτικές ενισχύσεις προς επιχειρήσεις για την υπέρβαση ενωσιακών προτύπων ή για την αύξηση της προστασίας του περιβάλλοντος ελλείψει ενωσιακών προτύπων».

ζζ) Άρθρο 41 του τμήματος 7, του ΓΑΚ: «Επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές»

β) Κατηγορίες ενισχύσεων σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Καν. 702/2014

αα) Άρθρο 14 του τμήματος 1, του Καν. 702/2014: «Ενισχύσεις για επενδύσεις σε ενσώματα ή σε άυλα στοιχεία ενεργητικού σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συνδέονται με πρωτογενή γεωργική παραγωγή» για ΜΜΕ,

ββ) Άρθρο 24 του τμήματος 1, του Καν. 702/2014: «Ενισχύσεις για μέτρα προώθησης γεωργικών προϊόντων» για ΜΜΕ, με εξαίρεση τις περιπτώσεις του σημείου δδ), της υποπερίπτωσης β), της περίπτωσης 5, της υποπαραγράφου 3.7, της παραγράφου 3.

3.7 Επιλέξιμες δαπάνες

1. Ενισχύονται επενδύσεις σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού πληρουμένων σε κάθε περίπτωση των προϋποθέσεων του κατά περίπτωση εφαρμοστέου άρθρου του ΓΑΚ. Οι επενδύσεις έχουν εύλογο κόστος υλοποίησης και πρέπει να τεκμηριώνονται εγγράφως με σαφή, συγκεκριμένο και επικαιροποιημένο τρόπο στην υποβαλλόμενη οικονομοτεχνική μελέτη.

2. «Οι επενδυτικές ενισχύσεις συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφ' όσον πληρούνται, αναλόγως της νομικής βάσης εκάστου επενδυτικού σχεδίου, οι προϋποθέσεις των άρθρων 13, 14, 18, 19, 28, 31, 36 και 41 και του Γενικού Μέρους του ΓΑΚ ή / και των άρθρων 14 και 24, και του Γενικού Μέρους του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 702/2014.

3. Δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων όπως ορίζονται στον ΓΑΚ:

α) **Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις (ΓΑΚ, άρθρο 14 του τμήματος 1)**

αα) Κατασκευή και εκσυγχρονισμός ακινήτων.

ββ) Διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να εξυπηρετούνται οι ανάγκες της μονάδας.

γγ) Οχήματα με τα οποία η επιχείρηση διενεργεί μεταφορές Α' υλών και προϊόντων (έτοιμων και ημι-έτοιμων), εντός του χώρου της μονάδας. Επιλέξιμα είναι τα ηλεκτρικά οχήματα, τα οχήματα μηδενικών εκπομπών CO₂ και τα οχήματα που εκπέμπουν CO₂ μικρότερο των 50g/Km.

δδ) Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένου και του εξοπλισμού εργαστηρίων στο βαθμό που εξυπηρετεί την λειτουργία της μονάδας.

εε) Απόκτηση του συνόλου στοιχείων ενεργητικού, που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει και η οποία αποκτάται από επενδυτή που δεν σχετίζεται με τον πωλητή και αποκλείει την απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης. Η αγορά του συνόλου ή και μέρους των υφιστάμενων παγίων στοιχείων ενεργητικού, όπως κτίρια, μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός, μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης, είναι επιλέξιμη εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

- i. Η επιχειρηματική αυτή εγκατάσταση έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει αν δεν είχε αγορασθεί.
- ii. Η αγορά πραγματοποιείται από τον φορέα της επένδυσης που δεν σχετίζεται με τον πωλητή.
- iii. Η σχετική συναλλαγή πραγματοποιείται υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς.
- iv. Αν στοιχεία του ενεργητικού έχουν στο παρελθόν επιχορηγηθεί ή επιδοτηθεί μέσω αναπτυξιακών νόμων ή άλλων καθεστώτων ενισχύσεων πριν από την αγορά τους, το κόστος των εν λόγω στοιχείων ενεργητικού αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες του υποβαλλόμενου επενδυτικού σχεδίου που συνδέονται με την απόκτηση επιχειρηματικής εγκατάστασης.
- v. Για τα στοιχεία ενεργητικού που αφορούν σε μηχανολογικό και λοιπό εξοπλισμό, η ημερομηνία πρώτης κτίσης δεν είναι μεγαλύτερη των 10 ετών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.
- vi. Οι συνολικές δαπάνες για την απόκτηση του συνόλου στοιχείων ενεργητικού, που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει δεν υπερβαίνουν το 30% των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης.

στστ) Δαπάνες εξοπλισμού μηχανοργάνωσης της επιχείρησης (όπως αγορά τηλεφωνικών εγκαταστάσεων, δικτύων ενδοεπικοινωνίας, ηλεκτρονικών υπολογιστών και περιφερειακών μηχανημάτων, φωτοτυπικών, συστημάτων ασφαλείας εγκαταστάσεων, συστημάτων πυροσβεστικής προστασίας εγκαταστάσεων). Στον εξοπλισμό μηχανοργάνωσης συμπεριλαμβάνονται και οι δαπάνες για απομακρυσμένη και έξυπνη διαχείριση με την εγκατάσταση συστημάτων τηλε-ελέγχου καθώς και κάθε άλλη επένδυση η οποία οδηγεί σε ψηφιακή αναβάθμιση των επιχειρήσεων. Επιλέξιμος είναι ο εξοπλισμός ο οποίος λειτουργεί κατά τρόπο φιλικό προς το περιβάλλον και συνοδεύεται από αντίστοιχες πιστοποιήσεις εφόσον υφίστανται στην αγορά.

ζζ) Δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.

ηη) Οι δαπάνες για την ίδρυση και τον εκσυγχρονισμό των δικτύων διανομής (logistic) είναι επιλέξιμες εφόσον αποτελούν τμήμα δαπανών για την εξυπηρέτηση επενδυτικών σχεδίων στην εμπορία και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων ή και μη γεωργικού προϊόντος (που παράγεται από μεταποίηση γεωργικού προϊόντος) και υπό την προϋπόθεση ότι το αίτημα πληρωμής περιλαμβάνει εκτός των άλλων δικαιολογητικών: i) τοπογραφικό με γεωχωρική σήμανση, και ii) φωτογραφίες με γεωχωρική σήμανση και χρονοσήμανση, όπου αποτυπώνεται η κατάσταση πριν και μετά την επένδυση.

θθ) Άυλες δαπάνες όπως απόκτηση λογισμικού και αποκτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εμπορικών σημάτων (συμπεριλαμβάνονται και επενδύσεις σε ψηφιακή αναβάθμιση των επιχειρήσεων) / Τεχνικές προδιαγραφές και σχεδιασμός προϊόντων / Έρευνες αγοράς / Εταιρική ταυτότητα & branding (logos, εταιρικές παρουσιάσεις κ.λπ.) / Σχεδιασμός προωθητικών ενεργειών και υλικού για εταιρείες και προϊόντα. Επιπλέον, επιλέξιμα είναι η απόκτηση πιστοποιητικών διασφάλισης ποιότητας από αρμόδιους οργανισμούς (όπως ISO, HACCP, BRC

GlobalStandards, IFS FoodStandard, GLOBALG.A.P. κ.λπ.) τα οποία εξασφαλίζουν στον καταναλωτή την ποιότητα και την ασφάλεια των τροφίμων που καταναλώνει.

ιι) Τα άυλα στοιχεία ενεργητικού είναι επιλέξιμα για τον υπολογισμό των επενδυτικών δαπανών, εφόσον χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση, είναι αποσβεστέα, αγοράζονται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή και περιλαμβάνονται στα στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης στην οποία χορηγείται η ενίσχυση και παραμένουν συνδεδεμένα με το έργο για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση επί τουλάχιστον πέντε έτη ή τρία έτη στην περίπτωση των ΜΜΕ.

4. Δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων, όπως ορίζονται στον ΓΑΚ.

α) Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ (ΓΑΚ, άρθρο 18 του τμήματος 2)

αα) Οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στο κόστος των συμβουλευτικών υπηρεσιών που παρέχονται από εξωτερικούς συμβούλους.

ββ) Οι εν λόγω υπηρεσίες δεν πρέπει να αποτελούν συνεχή ή περιοδική δραστηριότητα ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης, όπως τακτικές υπηρεσίες παροχής φορολογικών και νομικών συμβουλών ή διαφημιστικές υπηρεσίες.

β) Ενισχύσεις για συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις (ΓΑΚ, άρθρο 19 του τμήματος 2)

αα) Επιλέξιμες οι δαπάνες συμμετοχής σε οποιαδήποτε εμπορική έκθεση (μίσθωσης, εγκατάστασης και διαχείρισης περιπτέρου).

γ) Ενισχύσεις καινοτομίας για ΜΜΕ (ΓΑΚ, άρθρο 28 του τμήματος 4)

αα) Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για την απόκτηση, την επικύρωση και την προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού καθώς και οι δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας.

δ) Ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση (ΓΑΚ, άρθρο 31 του τμήματος 5)

Επιλέξιμες είναι οι ακόλουθες δαπάνες:

αα) δαπάνες προσωπικού των εκπαιδευτών, για τις ώρες κατά τις οποίες οι εκπαιδευτές συμμετέχουν στην επαγγελματική κατάρτιση.

ββ) λειτουργικές δαπάνες εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων που σχετίζονται άμεσα με το έργο επαγγελματικής κατάρτισης, όπως έξοδα μετακίνησης, έξοδα διαμονής, υλικά και εφόδια που σχετίζονται άμεσα με το έργο, αποσβέσεις των υλικοτεχνικών μέσων και του εξοπλισμού, στον βαθμό που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το έργο επαγγελματικής κατάρτισης.

γγ) δαπάνες προσωπικού των εκπαιδευόμενων και γενικές έμμεσες δαπάνες (διοικητικές δαπάνες, μισθώματα, γενικά έξοδα) για τις ώρες κατά τις οποίες οι εκπαιδευόμενοι συμμετέχουν στην επαγγελματική κατάρτιση.

ε) Επενδυτικές ενισχύσεις προς επιχειρήσεις για την υπέρβαση ενωσιακών προτύπων ή για την αύξηση της προστασίας του περιβάλλοντος ελλείψει ενωσιακών προτύπων (ΓΑΚ, άρθρο 36 του τμήματος 7)

αα) Επιλέξιμες είναι οι πρόσθετες δαπάνες που είναι απαραίτητες για την υπέρβαση των εφαρμοστέων ενωσιακών προτύπων ή για την αύξηση του επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος ελλείψει ενωσιακών προτύπων.

ββ) Επιλέξιμες είναι δαπάνες για την αγορά καινούργιων οχημάτων για οδικές μεταφορές αγαθών και προϊόντων, με σκοπό τη συμμόρφωση σε εκδοθέντα ενωσιακά πρότυπα, υπό την προϋπόθεση ότι η αγορά πραγματοποιείται πριν αυτά τεθούν σε ισχύ.

i. Για οχήματα με μικτό φορτίο έως 3,5 τόνους επιλέξιμα είναι τα ηλεκτρικά οχήματα, τα οχήματα μηδενικών εκπομπών CO₂ και τα οχήματα που εκπέμπουν CO₂ μικρότερο των 50g/Km.

ii. Για οχήματα των κατηγοριών N1, N2 και γενικά το σύνολο των βαρέων οχημάτων, επιλέξιμα είναι τα βαριά επαγγελματικά οχήματα μηδενικών εκπομπών και τα βαριά επαγγελματικά οχήματα χαμηλών εκπομπών όπως ορίζονται στον Καν. 2019/1242.

δδ) Όταν το κόστος της επένδυσης για την προστασία του περιβάλλοντος μπορεί να προσδιοριστεί στο συνολικό επενδυτικό κόστος ως χωριστή επένδυση, αυτό το κόστος που σχετίζεται με την προστασία του περιβάλλοντος συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, το κόστος της επένδυσης στην προστασία του περιβάλλοντος προσδιορίζεται με βάση παρόμοια, λιγότερη φιλική προς το περιβάλλον επένδυση που θα μπορούσε προφανώς να πραγματοποιηθεί χωρίς την ενίσχυση. Η διαφορά μεταξύ του κόστους των δύο επενδύσεων προσδιορίζει το κόστος που συνδέεται με την προστασία του περιβάλλοντος και συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες.

στ) Επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΓΑΚ, άρθρο 41 του τμήματος 7)

αα) Ο εξοπλισμός παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές δεν ενισχύεται ως μεμονωμένη δράση, αλλά ως τμήμα της συνολικής παραγωγικής επένδυσης.

ββ) Οι επενδύσεις σε ΑΠΕ, περιλαμβανομένης της ηλιακής ενέργειας, θα στηρίζονται σε σχετική μελέτη ενεργειακών απαιτήσεων και στην οποία γίνεται ανάλυση του ποσοστού κάλυψης των αναγκών λειτουργίας της επιχείρησης του δικαιούχου. Βάσει της μελέτης αυτής, γίνεται ανάλυση του τρόπου υποκατάστασης της ενέργειας και εκτιμάται η αποδοτικότητα της επένδυσης υποκατάστασης ενεργειακών αναγκών από ΑΠΕ (kWh παραγόμενης ενέργειας συστήματος ΑΠΕ /ευρώ επένδυσης, με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων). Η σχετική μελέτη προσκομίζεται στο αίτημα πληρωμής που περιλαμβάνει τη δαπάνη των ΑΠΕ.

γγ) Οι επενδύσεις για την παραγωγή βιοκαυσίμων είναι επιλέξιμες μόνον εφόσον χρησιμοποιούνται για την παραγωγή βιώσιμων βιοκαυσίμων που δεν είναι βασιζόμενα σε εδώδιμα φυτά.

δδ) Ως επιλέξιμες δαπάνες σε ΑΠΕ λογίζονται οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που είναι απαραίτητες για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και υπολογίζονται ως εξής:

i. Όταν το κόστος της επένδυσης για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μπορεί να προσδιοριστεί στο συνολικό επενδυτικό κόστος ως χωριστή επένδυση, για παράδειγμα ως εύκολα προσδιορίσιμο πρόσθετο κατασκευαστικό στοιχείο σε προϋφιστάμενη εγκατάσταση, αυτό το κόστος που σχετίζεται με την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες

ii. Όταν το κόστος της επένδυσης για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μπορεί να προσδιοριστεί με βάση παρόμοια, λιγότερο φιλική προς το περιβάλλον επένδυση, που θα μπορούσε προφανώς να πραγματοποιηθεί χωρίς την ενίσχυση, η διαφορά αυτή μεταξύ του κόστους των δύο επενδύσεων προσδιορίζει το κόστος που συνδέεται με την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες.

εε) Οι ενισχύσεις χορηγούνται μόνο σε νέες εγκαταστάσεις ΑΠΕ. Καμία ενίσχυση δεν χορηγείται ούτε καταβάλλεται μετά την έναρξη λειτουργίας της εγκατάστασης και η ενίσχυση είναι ανεξάρτητη από την παραγωγή.

5. Δαπάνες όπως ορίζονται στον Καν. 702/2014:

α) Ενισχύσεις ΜΜΕ για επενδύσεις σε ενσώματα ή σε άυλα στοιχεία ενεργητικού σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συνδέονται με πρωτογενή γεωργική παραγωγή (Καν. 702/2014, Άρθρο 14 του τμήματος 1)

αα) Κατασκευή και βελτίωση ακινήτων (σε επίπεδο γεωργικών εκμεταλλεύσεων π.χ. στάβλοι, γεωργικές αποθήκες κ.ά.).

ββ) Αγορά μηχανημάτων και εξοπλισμού, μέχρι το ύψος της αγοραίας αξίας του στοιχείου ενεργητικού.

γγ) Απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού υπολογιστών και απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης, δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και εμπορικών σημάτων.

δδ) Μπορούν να υπαχθούν, επενδυτικά σχέδια της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, όπως αυτή ορίζεται στο σημείο 5 του άρθρου 2 του Καν. 702/2014, στους ακόλουθους τομείς, τα οποία αφορούν συγκεκριμένα:

i. Στον τομέα φυτικής παραγωγής: Εκμεταλλεύσεις όλων των τύπων και παραγωγικών συστημάτων φυτικής παραγωγής, όπως συμβατική, πιστοποιημένη -ολοκληρωμένη, βιολογική, κ.λπ. - υπαίθρια, υπό κάλυψη (θερμοκήπια, θάλαμοι καλλιέργειας μανιταριών θερμοκηπιακού τύπου, δικτυοκήπια κ.ά.).

ii. Στον τομέα ζωικής παραγωγής: Κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις για ίδρυση νέων, εκσυγχρονισμό υφιστάμενων εγκαταστάσεων όπως αυτές περιγράφονται στο Ν. 4056/2012 (ΦΕΚ 52Α'/2012). Συγκεκριμένα υπάγονται επενδυτικά σχέδια όλων των παραγωγικών κατευθύνσεων καθώς και όλων των τύπων εκτροφής.

β) **Ενισχύσεις για μέτρα προώθησης γεωργικών προϊόντων (Καν. 702/2014, Άρθρο 24 του τμήματος 1)**

αα) Οι επιλέξιμες δαπάνες αφορούν στη διοργάνωση διαγωνισμών και εκθέσεων, καθώς και δημοσιεύσεις για να ευαισθητοποιηθεί το ευρύ κοινό για τα γεωργικά προϊόντα, υπό την προϋπόθεση ότι δεν γίνεται αναφορά σε καμία συγκεκριμένη επιχείρηση, εμπορική επωνυμία ή προέλευση

ββ) Οι επιλέξιμες δαπάνες για τη διοργάνωση διαγωνισμών και εκθέσεων περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

i. έξοδα συμμετοχής·

ii. έξοδα ταξιδιού και έξοδα για τη μεταφορά των ζώων·

- iii. τα έξοδα των δημοσιεύσεων και δικτυακών τόπων που αναγγέλλουν το γεγονός·
- iv. το μίσθωμα των εκθεσιακών χώρων και περιπτέρων και τα έξοδα εγκατάστασης και αποσυναρμολόγησής τους·
- v. συμβολικά έπαθλα αξίας έως 1000 ευρώ ανά έπαθλο και ανά νικητή διαγωνισμού.

γγ) Οι επιλέξιμες δαπάνες για τη δημοσιεύσεις με σκοπό την ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού για τα γεωργικά προϊόντα περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- i. το κόστος δημοσιεύσεων σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, σε δικτυακούς τόπους και με σύντομα διαφημιστικά μηνύματα σε ηλεκτρονικά μέσα, ραδιόφωνο και τηλεόραση, με σκοπό την παροχή τεκμηριωμένων πληροφοριών σχετικά με τους δικαιούχους από συγκεκριμένη περιοχή ή που παράγουν ένα συγκεκριμένο γεωργικό προϊόν, υπό τον όρο ότι οι πληροφορίες είναι ουδέτερες και ότι όλοι οι δικαιούχοι έχουν ίσες ευκαιρίες να περιληφθούν στη δημοσίευση
- ii. δαπάνες για τη διάδοση επιστημονικών γνώσεων καθώς και τεκμηριωμένων πληροφοριών σχετικά με συστήματα ποιότητας και σχετικά με γενόσημα γεωργικά προϊόντα, τα διατροφικά τους οφέλη και τις προτεινόμενες χρήσεις τους.

δδ) Τα μέτρα προώθησης μπορούν να υλοποιούνται μόνο από ΜΜΕ και από αναγνωρισμένες οργανώσεις και ομάδες παραγωγών, του ν. 4673/2020 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις», ανεξαρτήτως μεγέθους της επιχείρησης.

εε) Η ενίσχυση χορηγείται με βάση την επιστροφή των πραγματικών δαπανών του δικαιούχου

3.8 Μη επιλέξιμες δαπάνες

1. Μίσθωση και απόκτηση κτηριακών εγκαταστάσεων παλαιών ή καινούργιων, ανεξάρτητα από την πιθανή προηγούμενη χρήση τους, πλην της περίπτωσης της παραγράφου 3, της υποπαραγράφου 3.7, της περίπτωσης 3, της υποπερίπτωσης α του σημείου εε).
2. Έργα συντήρησης κτηριακών εγκαταστάσεων, υπό την έννοια των μεμονωμένων επιδιορθώσεων που ανακύπτουν από τη λειτουργία της επιχείρησης και έργα συντήρησης μηχανολογικού εξοπλισμού.
3. Προσωρινά έργα μη αμέσως συνδεδεμένα με την εκτέλεση της επένδυσης (πχ προσωρινό υπόστεγο για την φύλαξη υλικών, κ.λπ.).
4. Εργασίες πρασίνου, με εξαίρεση τις δενδροφυτεύσεις για λόγους ηχομόνωσης, καθώς και έργα διακόσμησης.
5. Έργα οδοποιίας εκτός των ορίων του οικοπέδου εγκατάστασης της μονάδας.
6. Πάσης φύσεως έξοδα, εισφορές, φόροι, τέλη, δημοσιονομικές επιβαρύνσεις, ΦΠΑ που ανακτάται, αποζημιώσεις, ασφάλιστρα υπέρ τρίτων.
7. Εξοπλισμός αναψυχής (όπως εξοπλισμός αναπαραγωγής ήχου και εικόνας κ.λπ.).
8. Αγορά υλικών αποσβέσιμων σε διάρκεια μικρότερη του έτους.
9. Τα μεταχειρισμένα οχήματα, μηχανήματα και εξοπλισμός πλην της περίπτωσης της παραγράφου 3, της υποπαραγράφου 3.7, της περίπτωσης 3, της υποπερίπτωσης α), του σημείου εε).

- 10.Οι δαπάνες για απλή αντικατάσταση μηχανολογικού εξοπλισμού, παρόμοιας κατηγορίας, μεγέθους ή δυναμικότητας, ακόμη και όταν γίνονται με εγκατάσταση καινούργιου, εφόσον ο εξοπλισμός που αντικαθίσταται δεν έχει αποσβεστεί.
- 11.Επενδυτικές δαπάνες των υποβαλλόμενων αιτήσεων ενίσχυσης που χρηματοδοτούνται από άλλο επενδυτικό πρόγραμμα.
- 12.Δαπάνες με σκοπό τη συμμόρφωση με τα ενωσιακά πρότυπα.
- 13.Αιτούμενες δαπάνες, η υλοποίηση των οποίων δεν εγκρίθηκε κατά τον διοικητικό έλεγχο της αίτησης ενίσχυσης.
- 14.Υπερβάσεις κόστους εκτός από τις περιπτώσεις που έχουν γίνει αποδεκτές στο πλαίσιο αιτήματος τροποποίησης του δικαιούχου.
- 15.Αμοιβές προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων της κοινωνικής ασφάλισης, πληρωτέες από τον δικαιούχο στο προσωπικό του, με εξαίρεση τις δαπάνες του **άρθρου 28 ΓΑΚ**.
- 16.Δαπάνες που αφορούν την αύξηση της δυναμικότητας σε τομείς όπου υπάρχει περιορισμός στην παραγωγή από την Κοινή Οργάνωση Αγορών γεωργικών προϊόντων.
- 17.Δαπάνες αποξήλωσης και καθαίρεσης γενικότερα. Δαπάνες για τον καθαρισμό της αρχικής θέσης σε περιπτώσεις μετεγκατάστασης και κόστος αποξήλωσης και μεταφοράς του παλαιού εξοπλισμού ή μέρους αυτού στη νέα θέση.
- 18.Μέχρι την καταχώρηση στο πληροφοριακό σύστημα της θετικής αξιολόγησης και έγκρισης του αιτήματος τροποποίησης, δεν είναι δυνατή η υποβολή αίτησης καταβολής της ενίσχυσης και η καταβολή οικονομικής ενίσχυσης για τις δαπάνες που αφορούν το σχετικό αίτημα τροποποίησης.
- 19.Στις περιπτώσεις υποπαραγράφου 3.7, της περίπτωσης 4, της υποπερίπτωσης ε), δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες που πραγματοποιούνται με σκοπό να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση των επιχειρήσεων με ενωσιακά πρότυπα που έχουν ήδη εκδοθεί, αλλά δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ, με εξαίρεση την αγορά καινούριων οχημάτων για οδικές μεταφορές κατά τα οριζόμενα στην παρούσα και στον ΓΑΚ.
- 20.Στις περιπτώσεις της υποπαραγράφου 3.7, της περίπτωσης 4, των υποπεριπτώσεων ε) και στ), δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος.
- 21.Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για βιοκαύσιμα που υπόκεινται σε υποχρέωση εφοδιασμού ή ανάμειξης και για υδροηλεκτρικές εγκαταστάσεις.
- 22.Το κεφάλαιο κίνησης δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη
- 23.Στο πλαίσιο εφαρμογής του Καν 702/2014, δεν χορηγούνται ενισχύσεις για:
- α) την αγορά δικαιωμάτων παραγωγής, δικαιωμάτων ενίσχυσης και μονοετών φυτών
 - β) τη φύτευση μονοετών φυτών.
 - γ) τις εργασίες αποστράγγισης.
 - δ) τις επενδύσεις με σκοπό τη συμμόρφωση με τα ενωσιακά πρότυπα, με εξαίρεση τις ενισχύσεις που χορηγούνται σε νέους γεωργούς εντός 24 μηνών από την ημερομηνία της εγκατάστασής τους.

ε) τις δαπάνες γεωτρήσεων και άρδευσης.

στ) την αγορά ζώων.

24. Δραστηριότητες που σχετίζονται με τα ορυκτά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένης της μεταγενέστερης χρήσης

25. Δραστηριότητες στο πλαίσιο του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της ΕΕ (ΣΕΔΕ) για την επίτευξη των προβλεπόμενων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που δεν είναι χαμηλότερες από τους σχετικούς δείκτες αναφοράς

26. Δραστηριότητες που σχετίζονται με χώρους υγειονομικής ταφής αποβλήτων, αποτεφρωτήρες και μονάδες μηχανικής βιολογικής επεξεργασίας

27. Δραστηριότητες κατά τις οποίες η μακροπρόθεσμη διάθεση αποβλήτων μπορεί να βλάψει το περιβάλλον. Βάσει των κριτηρίων επιλεξιμότητας θα απαιτείται επιπλέον να επιλέγονται μόνο οι δραστηριότητες που συμμορφώνονται με τη σχετική ενωσιακή και εθνική περιβαλλοντική νομοθεσία.

28. Στο πλαίσιο ενισχύσεων για επενδύσεις σε ενσώματα ή σε άυλα στοιχεία ενεργητικού σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συνδέονται με πρωτογενή γεωργική παραγωγή (Καν. 702/2014, Άρθρο 14 του τμήματος 1), δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες που δεν προσαρμόζονται λειτουργικά στις δραστηριότητες της/των γεωργικής/γεωργικών εκμετάλλευσης/εκμεταλλεύσεων του δικαιούχου ή των με οποιονδήποτε τρόπο συνεργαζόμενων παραγωγών.

4. Ποσά ενίσχυσης – Ένταση Ενίσχυσης – Κατανομή ενίσχυσης – Χρηματοδότηση επένδυσης

4.1 Αιτούμενος προϋπολογισμός

Τα όρια του αιτούμενου προϋπολογισμού κάθε αίτησης χρηματοδότησης είναι τα ακόλουθα:

Πίνακας 1: Καθορισμός ορίων προϋπολογισμού του υποβαλλόμενου επιχειρηματικού σχεδίου

Μέγεθος επιχειρήσεων	Κατώτατος αιτούμενος επιλέξιμος προϋπολογισμός	Ανώτατος αιτούμενος επιλέξιμος προϋπολογισμός
Μικρομεσαίες	500.000,00 Ευρώ	3.000.000,00 Ευρώ
Μεγάλες	1.000.000,00 Ευρώ	10.000.000,00 Ευρώ

4.2 Ένταση ενίσχυσης

1. Τα ποσοστά της έντασης ενίσχυσης, για τις περιφερειακές ενισχύσεις (ΓΑΚ, άρθρο 14 του τμήματος 1) διαμορφώνονται σύμφωνα με τον νέο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων, και τις εγκριτικές αποφάσεις του ΤΑΑ και αποτυπώνονται στον πίνακα 2. Τα ποσοστά της έντασης ενίσχυσης για τις ενισχύσεις του Καν 702/2014, άρθρο 14, του τμήματος 1, αποτυπώνονται στον πίνακα 3.

Πίνακας 2: Καθορισμός έντασης περιφερειακών ενισχύσεων, ανά Περιφέρεια (Άρθρο 14 του τμήματος 1, του ΓΑΚ)

Περιφέρειες	Περιοχές παρέμβασης	Μέγεθος επιχειρήσεων		
		Μεγάλες	Μεσαίες	Μικρές
Βόρειο Αιγαίο	Ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης	40%	50%	50%
Κρήτη		35%	50%	50%
Ανατολική Μακεδονία-Θράκη		40%	50%	50%
Κεντρική Μακεδονία		40%	50%	50%

Δυτική Μακεδονία		40%	50%	50%
Ήπειρος		40%	50%	50%
Θεσσαλία		45%	50%	50%
Ιόνια Νησιά		35%	50%	50%
Δυτική Ελλάδα		40%	50%	50%
Στερεά Ελλάδα (πλην της Π.Ε. Εύβοιας)		35%	40%	50%
Π.Ε. Εύβοιας		40%	50%	50%
Πελοπόννησο (πλην της Π.Ε. Αρκαδίας)		35%	50%	50%
Π.Ε. Αρκαδίας		40%	50%	50%
Νότιο Αιγαίο		30%	40%	50%
Ανατολική Αττική / Δυτική Αττική / Πειραιάς και νήσοι	Ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης	25%	35%	40%
Δυτικός τομέας Αθηνών		15%	25%	35%

Πίνακας 3: Καθορισμός έντασης ενισχύσεων, ανά Περιφέρεια (Άρθρο 14 του τμήματος 1 του Καν 702/2014)

Περιφέρειες	Μέγεθος επιχειρήσεων
	MME
Δυτική Ελλάδα, Θεσσαλία, Ήπειρος, Κεντρική Μακεδονία, Ανατολική Μακεδονία – Θράκη, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Κρήτη, Στερεά Ελλάδα, Δυτική Μακεδονία	50%
Νησιά Αιγαίου Πελάγους (εκτός από την Κρήτη και την Εύβοια) Βόρειο Αιγαίο, Νότιο Αιγαίο)	75%
Αττική	40%

2. Για τον υπολογισμό της έντασης των ενισχύσεων και των επιλέξιμων δαπανών, όλα τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων.

3. Η ένταση της ενίσχυσης σε **συμβουλευτικές υπηρεσίες σε MME**, ορίζεται σύμφωνα με τα ανώτατα όρια του Πίνακα 2 για κάθε περιφέρεια και δεν δύναται να ξεπερνά σε ποσοστό το 50% της επιλέξιμης δαπάνης (ΓΑΚ 651/2014, άρθρο 18 του τμήματος 2).

4. Η ένταση της ενίσχυσης για **συμμετοχή MME σε εμπορικές εκθέσεις**, ορίζεται σύμφωνα με τα ανώτατα όρια του Πίνακα 2 για κάθε περιφέρεια και δεν δύναται να ξεπερνά σε ποσοστό το 50% της επιλέξιμης δαπάνης (ΓΑΚ, άρθρο 19 του τμήματος 2).

5. Η ένταση της ενίσχυσης **καινοτομίας για MME**, ορίζεται σύμφωνα με τα ανώτατα όρια του Πίνακα 2 για κάθε περιφέρεια και δεν δύναται να ξεπερνά σε ποσοστό το 50% της επιλέξιμης δαπάνης (ΓΑΚ, άρθρο 28 του τμήματος 4).

6. Η ένταση της ενίσχυσης για **επαγγελματική κατάρτιση**, ορίζεται σύμφωνα με τα ανώτατα όρια του Πίνακα 2 για κάθε περιφέρεια και δεν δύναται να ξεπερνά σε ποσοστό το 50% της επιλέξιμης δαπάνης (ΓΑΚ, άρθρο 31 του τμήματος 4).

7. Η ένταση της ενίσχυσης σε δαπάνες για την **υπέρβαση ενωσιακών προτύπων ή για την αύξηση της προστασίας του περιβάλλοντος ελλείψει ενωσιακών προτύπων** ορίζεται σύμφωνα με τα ανώτατα όρια του Πίνακα 2 για κάθε περιφέρεια και δεν δύναται να ξεπερνά σε ποσοστό το 40% της επιλέξιμης

δαπάνης. Η ένταση της ενίσχυσης αυξάνεται στο 50%, στην περίπτωση ενισχύσεων σε ΜΜΕ (ΓΑΚ, άρθρο 36 του τμήματος 7).

8. Η ένταση της ενίσχυσης για δαπάνες που αφορούν **στην προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές**, ορίζεται σύμφωνα με τα ανώτατα όρια του Πίνακα 2 για κάθε περιφέρεια και δεν δύναται να ξεπερνά σε ποσοστό το 45% της επιλέξιμης δαπάνης. Η ένταση της ενίσχυσης αυξάνεται στο 50% για τις ΜΜΕ (ΓΑΚ, άρθρο 41 του τμήματος 7).

9. Η ένταση της ενίσχυσης για μέτρα προώθησης γεωργικών προϊόντων ορίζεται σε ποσοστό 50% της επιλέξιμης δαπάνης (Καν 702/2014, άρθρο 24 του τμήματος 1).

4.3 Μέγιστα όρια προϋπολογισμού ανά κατηγορία ενισχύσεων

Στο πλαίσιο της παρούσας ισχύουν τα ακόλουθα:

1. Για τις ενισχύσεις σε ενσώματα ή σε άυλα στοιχεία ενεργητικού σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις, που συνδέονται με πρωτογενή γεωργική παραγωγή, το μέγιστο όριο ενίσχυσης ορίζεται σε 500.000 ευρώ ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό σχέδιο (Άρθρο 14 του Καν. 702/2014).
2. Οι άυλες δαπάνες του ενεργητικού δεν ξεπερνούν το 50% του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού των δαπανών που εντάσσονται στις περιφερειακές ενισχύσεις (Άρθρο 14 του ΓΑΚ).
3. Για τις ενισχύσεις για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε ΜΜΕ, το μέγιστο όριο επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών, ορίζεται σε 300.000 ευρώ ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό σχέδιο (Άρθρο 18 του ΓΑΚ).
4. Για τις ενισχύσεις προς ΜΜΕ για συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις το μέγιστο όριο επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών, για τη συγκεκριμένη δράση, ορίζεται σε 500.000 ευρώ ανά επιχείρηση και ανά έτος (Άρθρο 19 του ΓΑΚ).
5. Για τις ενισχύσεις καινοτομίας για ΜΜΕ, το μέγιστο όριο επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών, για τη συγκεκριμένη δράση, ορίζεται σε 500.000 ευρώ ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό σχέδιο (Άρθρο 28 του ΓΑΚ).
6. Για τις ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση, το μέγιστο όριο επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών, για τη συγκεκριμένη δράση, ορίζεται σε 500.000 ευρώ ανά έργο επαγγελματικής κατάρτισης (Άρθρο 31 του ΓΑΚ).
7. Για τις επενδυτικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, εξαιρουμένων των επενδυτικών ενισχύσεων για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων και των ενισχύσεων για το σκέλος του δικτύου διανομής της εγκατάστασης ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης, το μέγιστο όριο επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών, για τη συγκεκριμένη δράση, ορίζεται σε 1.000.000 ευρώ ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό σχέδιο (Άρθρο 36 του ΓΑΚ).
8. Οι δαπάνες αγοράς οχημάτων κατά τα οριζόμενα στο Άρθρο 36 του ΓΑΚ, δεν ξεπερνούν το 30% του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.
9. Οι δαπάνες σε ΑΠΕ κατά τα οριζόμενα στο Άρθρο 41 του ΓΑΚ, δεν ξεπερνούν το 30% του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.

10. Τα ανωτέρω όρια δεν επιτρέπεται να καταστρατηγούνται με τον τεχνητό διαχωρισμό των καθεστώτων ενισχύσεων ή των έργων ενίσχυσης.

11. Οι ως άνω δράσεις δύνανται να ενταχθούν αθροιστικά σε ένα επιχειρηματικό σχέδιο, όπως αυτό συντάσσεται και υποβάλλεται από μία νομική μορφή.

4.4 Χρηματοδότηση επενδυτικού σχεδίου – Παρεχόμενες ενισχύσεις

1. Η χρηματοδότηση για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου καλύπτεται από την δημόσια δαπάνη και την ιδιωτική συμμετοχή.

2. Η δημόσια δαπάνη (ενίσχυση ή/και στήριξη) υπολογίζεται ως ποσοστό επί του επιλέξιμου προϋπολογισμού και χορηγείται με τη μορφή επιχορήγησης από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Το ποσοστό της έντασης ενίσχυσης προκύπτει από τον πίνακα 2 και τα οριζόμενα στη υποπαράγραφο 4.2.

3. Το ύψος των επιλέξιμων δαπανών ανά κατηγορία δαπάνης προκύπτει από τα αναφερόμενα στην παράγραφο 4.3.

4. Επιλέξιμος είναι ο προϋπολογισμός που προκύπτει μετά τον έλεγχο της αίτησης ενίσχυσης, σύμφωνα με τις διαδικασίες της ενότητας 11, τηρουμένων των προϋποθέσεων κρατικών ενισχύσεων.

5. Η ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου προκύπτει ως διαφορά μεταξύ του επιλέξιμου προϋπολογισμού και της δημόσιας ενίσχυσης. Η ιδιωτική συμμετοχή δύναται να περιλαμβάνει ίδια κεφάλαια ή/και εξωτερική χρηματοδότηση με τον περιορισμό ότι ποσοστό 25% του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών, δεν περιέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

6. Η δημόσια δαπάνη χορηγείται απολογιστικά, δηλαδή μετά την υλοποίηση των επενδυτικών δαπανών, την εξόφλησή τους και την παραλαβή τους από τα αρμόδια όργανα με βάση τις δαπάνες που κρίνονται επιλέξιμες.

7. Για την διευκόλυνση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου παρέχεται η δυνατότητα χρησιμοποίησης χρηματοδοτικών εργαλείων ή/και προκαταβολής ή/και ανοικτού καταπιστευτικού λογαριασμού. Στα χρηματοδοτικά εργαλεία δίνεται η δυνατότητα να συμπεριλαμβάνονται και τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τηρουμένων των απαιτήσεων σώρευσης κρατικών ενισχύσεων του αρ. 8 του ΓΑΚ καθώς και του συνόλου των κατά περίπτωση εφαρμοστέων κανόνων κρατικών ενισχύσεων. Το ύψος του δανείου από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας δεν υπερβαίνει το ύψος της ιδιωτικής συμμετοχής του δικαιούχου.

8. Η προκαταβολή παρέχεται σύμφωνα με τους όρους, προϋποθέσεις και περιορισμούς της παραγράφου 12.2.

9. Ο ανοικτός καταπιστευτικός λογαριασμός παρέχεται σύμφωνα με τους όρους, προϋποθέσεις και περιορισμούς της παραγράφου 12.4.

10. Σε κάθε περίπτωση η σώρευση των ενισχύσεων ως ποσοστό επί του επιλέξιμου προϋπολογισμού της αίτησης ενίσχυσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα ποσοστά ενίσχυσης του προβλέπονται από τον ΓΑΚ με την επιφύλαξη τυχόν χαμηλότερων ορίων της ενότητας 4.1 και 4.2 της παρούσας, για κάθε κατηγορία επιλέξιμων δαπανών

5. Δικαιούχοι

1. Στο πλαίσιο του Υποέργου «Εκσυγχρονισμός του Πρωτογενούς Τομέα», δικαιούχοι δύνανται να κριθούν νομικά πρόσωπα που είτε ανήκουν στις ΜΜΕ, είτε στις μεγάλες επιχειρήσεις, με την επιφύλαξη των ειδικότερα οριζόμενων στο κατά περίπτωση εφαρμοστέο ειδικό άρθρο του ΓΑΚ και του Καν. 702/2014, που τηρούν απλογραφικά ή/και διπλογραφικά βιβλία, είναι γραμμένα στα αντίστοιχα υποχρεωτικά μητρώα και την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης πληρούν μια από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Είναι Ομάδες Παραγωγών (Ομ.Π.), Οργανώσεις Παραγωγών (Ο.Π.), Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών και Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ) και Ανώνυμες Εταιρίες των οποίων η πλειοψηφία των μετοχών ανήκει σε Αγροτικούς Συνεταιρισμούς του ν. 4673/2020 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις».

β) Είναι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις του ν. 4430/2016 και εταιρίες του εμπορικού δικαίου, εκτός αυτών της ανωτέρω περίπτωσης α), οι οποίες: εφαρμόζουν συμβολαιακή γεωργία υπό τους ακόλουθους όρους, προϋποθέσεις και περιορισμούς:

αα) εφόσον μεταποιούν ή/και εμπορεύονται γεωργικό προϊόν με παραγόμενο, τελικό γεωργικό προϊόν, κατ' ελάχιστον το 40% κατ' έτος, της αξίας των Α' υλών που χρησιμοποιούνται στην ενισχυόμενη επένδυση είναι γεωργικό προϊόν συμβολαιακής γεωργίας. Τα συμβόλαια συνάπτονται μεταξύ του δικαιούχου της ενίσχυσης και των παραγωγών του γεωργικού προϊόντος ή μεταξύ του δικαιούχου και Ομάδων Παραγωγών (Ομ.Π.), Οργανώσεων Παραγωγών (Ο.Π.), Ενώσεων Οργανώσεων Παραγωγών, Αγροτικών Συνεταιρισμών (Α.Σ.), Αγροτικών Εταιρικών Συμπράξεων (Α.Ε.Σ.) και Ανώνυμων Εταιριών των οποίων η πλειοψηφία των μετοχών ανήκει σε Αγροτικούς Συνεταιρισμούς του ν. 4673/2020 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις»,

ββ) εφόσον μεταποιούν ή/και εμπορεύονται γεωργικό προϊόν, με τελικό προϊόν μη γεωργικό προϊόν και κατ' ελάχιστον το 40% κατ' έτος, της αξίας του γεωργικού προϊόντος που χρησιμοποιείται, ως Α' ύλη, στην ενισχυόμενη επένδυση, είναι γεωργικό προϊόν συμβολαιακής γεωργίας. Τα συμβόλαια συνάπτονται μεταξύ του δικαιούχου της ενίσχυσης και των παραγωγών του γεωργικού προϊόντος ή μεταξύ του δικαιούχου και Ομάδων Παραγωγών (Ομ.Π.), Οργανώσεων Παραγωγών (Ο.Π.), Ενώσεων Οργανώσεων Παραγωγών, Αγροτικών Συνεταιρισμών (Α.Σ.), Αγροτικών Εταιρικών Συμπράξεων (Α.Ε.Σ.) και Ανώνυμων Εταιριών των οποίων η πλειοψηφία των μετοχών ανήκει σε Αγροτικούς Συνεταιρισμούς του ν. 4673/2020 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις».

γγ) η υποχρέωση εφαρμογής της συμβολαιακής γεωργίας ξεκινάει από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της υλοποίησης της επένδυσης και τα συμβόλαια είναι 3-ετούς διάρκειας.

δδ) με την πάροδο 3-ετίας από την ολοκλήρωση της υλοποίησης της επένδυσης και εντός προθεσμίας 2 μηνών, ο δικαιούχος υποχρεούται να προσκομίσει ενυπόγραφη βεβαίωση ορκωτού λογιστή όπου θα τεκμηριώνεται η ανωτέρω προϋπόθεση των περιπτώσεων αα) και ββ).

γ) Είναι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις του ν. 4430/2016 και εταιρίες του εμπορικού δικαίου, εκτός αυτών της περίπτωσης α) πιο πάνω, οι οποίες εμφανίζουν κατ' έτος βαθμό καθετοποίησης, αξιοποιώντας ιδιοπαραγόμενα αγροτικά προϊόντα, σε ποσοστό τουλάχιστον 40% της αξίας του γεωργικού προϊόντος που χρησιμοποιούν ως Α' ύλη. Η υποχρέωση διατήρησης του ποσοστού καθετοποίησης ξεκινάει μετά την ολοκλήρωση της υλοποίησης της επένδυσης και είναι 3-ετής. Με την πάροδο της 3-τίας από την

έναρξη της υποχρέωσης καθετοποίησης της παραγωγής και εντός προθεσμίας 2 μηνών, ο δικαιούχος υποχρεούται να προσκομίσει ενυπόγραφη βεβαίωση ορκωτού λογιστή, όπου θα τεκμηριώνεται η ανωτέρω προϋπόθεση.

δ) Δικαιούχοι δύνανται να κριθούν και υπό σύσταση νομικά πρόσωπα που ολοκληρώνουν τις διαδικασίες σύστασης πριν την έκδοση της ατομικής εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης, της παραγράφου 12.1.

2. Δεν δύνανται να κριθούν δικαιούχοι πρόσωπα που λειτουργούν υπό τη μορφή της εταιρείας αστικού δικαίου, με εξαίρεση τις Κοινωνικές Συνεταιριστικές επιχειρήσεις και της κοινοπραξίας.

6. Κριτήρια επιλεξιμότητας – αποκλεισμού δικαιούχου

6.1 Κριτήρια επιλεξιμότητας

1. ΚΡΙΤΗΡΙΟ 1: Ωριμότητα Επενδυτικού Σχεδίου

Η ωριμότητα του επενδυτικού σχεδίου αφορά στην κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής και τεκμηριώνεται με τα δικαιολογητικά του Παραρτήματος Ι.

2. ΚΡΙΤΗΡΙΟ 2: Νόμιμη σύσταση δικαιούχου

Η νόμιμη σύσταση του δικαιούχου τεκμηριώνεται με τα δικαιολογητικά του Παραρτήματος Ι.

3. ΚΡΙΤΗΡΙΟ 3: Πράσινη μετάβαση

Απαιτείται τουλάχιστον μία δράση από αυτές που παρατίθενται στη συνέχεια και περιγράφονται στην υποβαλλόμενη οικονομοτεχνική μελέτη:

α) Επεξεργασία βιολογικών Α' υλών ή Α' υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον, μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης.

β) Επενδύσεις σε κτιριακές εγκαταστάσεις για την επίτευξη υψηλότερου συντελεστή ενεργειακής απόδοσης σε σχέση με τα ελάχιστα προβλεπόμενα στο ισχύον θεσμικό εθνικό και ενωσιακό πλαίσιο.

γ) Επενδύσεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό με μειωμένη κατανάλωση ενέργειας.

δ) Προμήθεια οχημάτων του ανώτερου, διαθέσιμου προτύπου μέτρησης εκπομπών ρύπων, όπως ισχύει για κάθε κατηγορία οχημάτων.

ε) Επενδύσεις σε ΑΠΕ συμπεριλαμβανομένων των ΑΠΕ από ηλιακή ενέργεια.

στ) Επενδύσεις σε υποδομές που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος.

ζ) Επενδύσεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό που συμβάλλει στην εξοικονόμηση ύδατος.

4. ΚΡΙΤΗΡΙΟ 4: Επένδυση στην καινοτομία και τον ψηφιακό μετασχηματισμό

Απαιτείται τουλάχιστον μία δράση σε επενδύσεις με σκοπό την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων ή/και σύγχρονων παραγωγικών μεθόδων και διαδικασιών και περιγράφονται στην υποβαλλόμενη οικονομοτεχνική μελέτη. Ενδεικτικά αναφέρονται επενδύσεις σε σύγχρονα συστήματα τηλε-ελέγχου και καταγραφής/παρακολούθησης της παραγωγικής διαδικασίας.

5. ΚΡΙΤΗΡΙΟ 5: Βιωσιμότητα της επένδυσης

Για τον προσδιορισμό της βιωσιμότητας της επένδυσης, τα αποδεκτά όρια των επιλεγμένων αριθμοδεικτών επίδοσης στην υποβαλλόμενη οικονομοτεχνική μελέτη, είναι:

α) Γενική ρευστότητα του Φορέα πριν την επένδυση (Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Βραχυχρόνιες Υποχρεώσεις) > 1 σε μία τουλάχιστον από τις τρεις τελευταίες κλεισμένες χρήσεις. Αφορά μόνο στις υφιστάμενες επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν κλείσει μία τουλάχιστον διαχειριστική χρήση. Δεν αφορά τις υπό σύσταση επιχειρήσεις.

β) Καθαρό περιθώριο κέρδους του Φορέα μετά την επένδυση (Καθαρό κέρδος / συνολικό τζίρο) > 1%

γ) Εσωτερικός συντελεστής απόδοσης (IRR) του Φορέα μετά την επένδυση για περίοδο 10 ετών > 10

δ) Ικανότητα αποπληρωμής τοκοχρεολυσίων (IAT) του Φορέα μετά την επένδυση < 2

6. ΚΡΙΤΗΡΙΟ 6 :Καθετοποίηση

Η αίτηση ενίσχυσης πληροί τις προϋποθέσεις για επενδύσεις καθετοποίησης εφόσον πληρούνται οι κάτωθι προϋποθέσεις:

α) Κάθε επιχειρηματικό σχέδιο που υποβάλλεται από ΜΜΕ, υποχρεωτικά περιλαμβάνει, δαπάνες της παραγράφου 3, της υποπαραγράφου 3.7, της περίπτωσης 3, της υποπερίπτωσης α) (ΓΑΚ, άρθρο 14 του τμήματος 1), δαπάνες της παραγράφου 3, της υποπαραγράφου 3.7, της περίπτωσης 5, της υποπερίπτωσης α)(Άρθρο 14, του τμήματος 1 του Καν. 702/2014) και μία τουλάχιστον από τις υπόλοιπες κατηγορίες δαπανών των περιπτώσεων 3, 4 και 5.

β) Κάθε επιχειρηματικό σχέδιο που υποβάλλεται από μεγάλες επιχειρήσεις, υποχρεωτικά περιλαμβάνει δαπάνες της παραγράφου 3, της υποπαραγράφου 3.7, της περίπτωσης 3, της υποπερίπτωσης α) ΓΑΚ, άρθρο 14 του τμήματος 1) και δαπάνες της παραγράφου 3, της υποπαραγράφου 3.7, της περίπτωσης 4, της υποπερίπτωσης δ) (ΓΑΚ, άρθρο 31 του τμήματος 5), της παρούσας και μία τουλάχιστον από τις υπόλοιπες κατηγορίες δαπανών της παραγράφου 3, εκτός των δαπανών που απευθύνονται αποκλειστικά σε ΜΜΕ, κατά τα οριζόμενα στον ΓΑΚ και στον Καν. 702/2014.

6.2 Κριτήρια αποκλεισμού

Στο πλαίσιο του παρόντος Υποέργου αποκλείονται αιτήσεις ενίσχυσης:

- 3.
- Που υποβάλλονται από φορείς για τους οποίους έχει εκδοθεί απόφαση καταλογισμού για παραβάσεις των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ένταξή τους σε προσκλήσεις, τόσο του παρόντος Υποέργου, όσο και των αντίστοιχων μέτρων προηγούμενων προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης, και δεν έχει προσκομισθεί απόδειξη πληρωμής του καταλογισθέντος ή ρυθμισθέντος ποσού
- Που αφορούν σε γενετικά τροποποιημένα προϊόντα
- Που αφορούν σε λιανικό εμπόριο
- Που αφορούν σε μη βιώσιμες επενδύσεις. Η χρηματοδότηση παρέχεται σε επιχειρήσεις που πληρούν το κριτήριο επιλεξιμότητας 5, της παραγράφου 6.1.
- Σε περίπτωση που για τους δυνητικούς δικαιούχους εκκρεμεί διαταγή ανάκτησης, κατόπιν προηγούμενης αποφάσεως της Επιτροπής ή του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά,

7. Σε περίπτωση που το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις.
8. Σε περίπτωση που οι ενισχύσεις σχετίζονται με εξαγωγικές δραστηριότητες και ειδικότερα, ενισχύσεις που χρηματοδοτούν τη συγκρότηση και τη λειτουργία δικτύου διανομής σε άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα. Δεν θεωρούνται ενισχύσεις δραστηριοτήτων που συνδέονται με εξαγωγές, οι ενισχύσεις για την κάλυψη του κόστους συμμετοχής σε εμπορικές εκθέσεις ή του κόστους μελετών ή συμβουλευτικών υπηρεσιών απαραίτητων για τη διάθεση ενός νέου ή ήδη υπάρχοντος προϊόντος σε μια νέα αγορά σε άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα.
9. Σε περίπτωση που οι ενισχύσεις εξαρτώνται από την κατά προτίμηση χρήση εγχώριων προϊόντων αντί των εισαγομένων.
10. Δεν ενισχύονται φυσικά πρόσωπα, ατομικές επιχειρήσεις και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου

7. Τόπος υλοποίησης

1. Η επένδυση υλοποιείται σε ιδιόκτητο ή μισθωμένο χώρο. Στην περίπτωση μίσθωσης του τόπου εγκατάστασης, η διάρκεια μίσθωσης είναι μεγαλύτερη των 12 ετών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης. Στις περιπτώσεις επενδύσεων σε αγροτεμάχια, γεωργικές αποθήκες, θερμοκήπια και σταβλικές εγκαταστάσεις, η ελάχιστη διάρκεια μίσθωσης είναι τα 6 έτη από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης. Σε κάθε περίπτωση η διάρκεια μίσθωσης θα πρέπει να καλύπτει την περίοδο των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.
2. Ο τόπος υλοποίησης κατέχεται νόμιμα το αργότερο την ημερομηνία υποβολής της πρώτης αίτησης καταβολής της ενίσχυσης της παραγράφου 12.1.
3. Ειδικά στην περίπτωση της απόκτησης του συνόλου των στοιχείων του ενεργητικού της παραγράφου 3.7, της υποπαραγράφου 3, της περίπτωσης α), της υποπερίπτωσης εε), ο τόπος υλοποίησης κατέχεται νόμιμα τη στιγμή της απόκτησής τους και όχι την ημερομηνία έκδοσης της ατομικής απόφασης ενίσχυσης.
4. Η επένδυση δύναται να υλοποιηθεί στην έδρα της εντασσόμενης επιχείρησης ή/και σε υποκατάστημα αυτής σε οποιαδήποτε Περιφερειακή Ενότητα. Σε κάθε περίπτωση, ως ποσοστό έντασης της ενίσχυσης καθορίζεται το οριζόμενο στους Πίνακες 2 και 3 ποσοστό της ποσοστό της εκάστοτε Περιφέρειας στην οποία ανήκει η Περιφερειακή Ενότητα, όπου θα υλοποιηθεί η επενδυτική δαπάνη, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4.2 και τους περιορισμούς της παραγράφου 4.3.
5. Στις περιπτώσεις αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού των δικτύων διανομής (logistic) μίας επιχείρησης, ως τόπος υλοποίησης νοείται η Περιφερειακή Ενότητα όπου υλοποιείται η εκάστοτε επένδυση.

8. Προσβασιμότητα

Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στο καθεστώς ενίσχυσης της παρούσας οφείλουν να διασφαλίζουν τις απαραίτητες συνθήκες, ώστε να μη δημιουργούνται διακρίσεις σε βάρος ευπαθών ομάδων, ιδίως ως προς την προσβασιμότητα σε υποδομές, υπηρεσίες και αγαθά. Η αντιμετώπιση των διακρίσεων σε βάρος ευπαθών ομάδων διασφαλίζεται εφόσον το επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει διακριτές επιλέξιμες δαπάνες σε ενσώματα στοιχεία ενεργητικού που έχουν στόχο τη διασφάλιση της προσβασιμότητας /

προσπελασιμότητας στα άτομα με αναπηρία ή/και αναλύεται σε ειδικό εδάφιο της οικονομοτεχνικής μελέτης ο τρόπος με τον οποίο διασφαλίζεται από το σχεδιασμό του έργου η παραπάνω προϋπόθεση.

9. Δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Για τις ανάγκες παρακολούθησης και αξιολόγησης του υποέργου εφαρμόζονται οι παρακάτω δείκτες:

- α) Τήρηση του χρονοδιαγράμματος
- β) Καταγραφή των ποσοστών απορρόφησης ανά έτος
- γ) Καταγραφή του ποσοστού των επενδυτικών δαπανών σε πράσινη μετάβαση
- δ) Καταγραφή του ποσοστού των επενδυτικών δαπανών σε ψηφιακή αναβάθμιση
- ε) Καταγραφή του αριθμού των νέων συλλογικών φορέων

στ) Καταγραφή του αριθμού των νέων συμβάσεων που έγιναν στο πλαίσιο εφαρμογής Συμβολαϊακής Γεωργίας μετά την ολοκλήρωση των επενδύσεων στο πλαίσιο εφαρμογής του Υποέργου.

10. Χρονοδιάγραμμα

10.1 Διάρκεια υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων

Η διάρκεια υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων ορίζεται σε 18 μήνες με δυνατότητα παράτασης έξι (6) μηνών, που θα χορηγείται, είτε για λόγους ανωτέρας βίας, είτε κατόπιν ειδικής αιτιολόγησης. Σε κάθε περίπτωση η καταληκτική ημερομηνία υποβολής της τελευταίας αίτησης καταβολής της ενίσχυσης δεν ξεπερνά την 31η Μαΐου 2025.

10.2 Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του Υποέργου

1. Υποβολή των αιτήσεων από 18 Ιουλίου 2022 έως 30 Σεπτεμβρίου 2022.
2. Η αξιολόγηση των αιτήσεων ξεκινά την 19η Ιουλίου 2022 και ολοκληρώνεται την 30η Νοεμβρίου 2022.
3. Το τρίτο τρίμηνο του 2022 (Οκτώβριος 2022) αναμένεται να ξεκινήσει η διαδικασία υποβολής, αξιολόγησης και ελέγχου των σχετικών αιτημάτων πληρωμής
4. Τα επενδυτικά σχέδια θα ολοκληρωθούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 12.8.

10.3 Περίοδος και διαδικασία υποβολής αιτήσεων ενίσχυσης

1. Ο ΦΥ ανακοινώνει την έναρξη υποβολής αιτήσεων στο Υπόεργο «Εκσυγχρονισμός του Πρωτογενούς Τομέα», στην κεντρική πύλη ενημέρωσης του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, καθώς και στον ιστοχώρο του ΥπΑΑΤ, προς ενημέρωση όλων των δυνητικών δικαιούχων. Η υποβολή των αιτήσεων ενίσχυσης και των φακέλων υποψηφιότητας ξεκινά στις 18/07/2022, ώρα 12:00 μμ και ολοκληρώνεται στις 30/9/2022, ώρα 12:00μμ.
2. Οι δυνητικοί δικαιούχοι δύνανται να υποβάλλουν περισσότερες της μίας αιτήσεις ενίσχυσης ανά ΑΦΜ. Το άθροισμα του προβλεπόμενου προϋπολογισμού ανά ΑΦΜ για το σύνολο των υποβληθεισών αιτήσεων, δεν δύναται να ξεπερνά τα ανώτατα όρια του Πίνακα 1.
3. Η αίτηση ενίσχυσης μπορεί να αφορά σε περισσότερους από έναν ΚΑΔ.

4. Σε περίπτωση που η υλοποίηση της επένδυσης λαμβάνει χώρα σε περισσότερες από μία Περιφερειακές Ενότητες με διαφορετικά ποσοστά έντασης ενίσχυσης, στην οικονομοτεχνική μελέτη γίνεται ανάλυση των επιλέξιμων δαπανών ανά Περιφερειακή Ενότητα και υπολογίζεται διακριτά το ποσό της επιχορήγησης ανά Περιφερειακή Ενότητα και ανά επιλέξιμη δαπάνη.
5. Η Οι δυνητικοί δικαιούχοι υποβάλλουν την αίτηση ενίσχυσης και επισυνάπτουν τα απαιτούμενα συνοδευτικά έγγραφα/αρχεία, για την αξιολόγηση της αίτησης όπως αυτά αναφέρονται στο Παράρτημα Ι. Η αίτηση μαζί με το σύνολο των δικαιολογητικών υποβάλλονται στην Ενιαία Ψηφιακή Πύλη του Δημοσίου – www.gov.gr – στην ενότητα Γεωργία και κτηνοτροφία / Γεωργική Επιχειρηματικότητα, με χρήση κωδικών Taxisnet. Η αίτηση ενίσχυσης, η οικονομοτεχνική μελέτη και όλες οι υπεύθυνες δηλώσεις υποβάλλονται με ψηφιακή υπογραφή από τον νόμιμο εκπρόσωπο της επιχείρησης. Στην περίπτωση υπό σύσταση επιχείρησης, τα παραπάνω έγγραφα υπογράφονται από τον μελλοντικό νόμιμο εκπρόσωπο της επιχείρησης. Η ψηφιακή υπογραφή δύναται να αντικαθίσταται από ψηφιακή βεβαίωση εγγράφου μέσω του gov.gr. Μετά την ολοκλήρωση της ανάρτησης των δικαιολογητικών και την οριστικοποίηση της αίτησης από τον χρήστη, παράγεται ο αριθμός πρωτοκόλλου με τη σχετική χρονοσήμανση (ημερομηνία και ώρα οριστικοποίησης) από την οποία προκύπτει το εμπρόθεσμο της αίτησης και η σειρά υποβολής – προτεραιότητας. Για τις ανάγκες του Υποέργου η αίτηση ενίσχυσης θεωρείται ότι υποβλήθηκε εφόσον οριστικοποιηθεί ηλεκτρονικά και λάβει αριθμό πρωτοκόλλου.
6. Πλήρης αίτηση ενίσχυσης θεωρείται αυτή στην οποία περιέχονται όλα τα προβλεπόμενα στοιχεία, μελέτες και δικαιολογητικά του παραρτήματος Ι, κατάλληλα υπογεγραμμένα όπου απαιτείται, και έχει λάβει αριθμό πρωτοκόλλου και σχετική χρονοσήμανση.
7. Τα δικαιολογητικά που αναρτώνται θα είναι ευκρινή και ευανάγνωστα. Σε περίπτωση που κριθεί σκόπιμο δύναται αυτά να ζητηθούν κατά τον έλεγχο πληρότητας, επικυρωμένα ή πρωτότυπα.
8. Η ορθή καταχώρηση και η υποβολή της αίτησης ενίσχυσης, η πληρότητα του φακέλου και η εμπρόθεσμη οριστικοποίηση, ανήκει στην αποκλειστική ευθύνη του δυνητικού δικαιούχου.
9. Οι δυνητικοί δικαιούχοι μπορούν να ανακαλούν, μέσω του ΠΣ, την αίτηση ενίσχυσης οιαδήποτε στιγμή μετά την υποβολή της. Η ανάκληση, επαναφέρει τον αιτούντα στη θέση που βρισκόταν πριν υποβάλλει την αίτηση, την οποία ανακαλεί.
10. Οι δυνητικοί δικαιούχοι ενίσχυσης θα πρέπει να προβλέψουν στα λογιστικά τους, την παρακολούθηση και διαχωρισμό των δαπανών ανά πηγή χρηματοδότησης με τρόπο ώστε να είναι δυνατός ο έλεγχος για ενδεχόμενη διπλή χρηματοδότηση.

10.4 Δημοσιοποίηση πρόσκλησης

1. Με ευθύνη του ΦΥ, η πρόσκληση και η σύντομη περιγραφή του έργου (στόχοι, αποτελέσματα, χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης), δημοσιοποιούνται με κάθε πρόσφορο μέσο (ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Φορέα Υλοποίησης, στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ, στην επίσημη ιστοσελίδα του ΤΑΑ www.greece20.gov.gr ή και σε κάθε άλλο χώρο που διασφαλίζει την ενημέρωση των ενδιαφερομένων), ώστε να διασφαλιστεί ότι όλοι οι δυνητικοί δικαιούχοι θα λάβουν έγκαιρα γνώση για την ύπαρξη και το περιεχόμενό της. Το κείμενο που δημοσιεύεται μπορεί να αποτελεί περίληψη της πλήρους πρόσκλησης. Στην περίπτωση αυτή:

- α) το κείμενο που δημοσιεύεται περιλαμβάνει συνοπτικές πληροφορίες της πρόσκλησης και

β) περιλαμβάνει σύνδεσμο που παρέχει πρόσβαση στο πλήρες κείμενο της πρόσκλησης και λοιπό πληροφοριακό υλικό

2. Για την καλύτερη ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων, ως πρόσθετο μέτρο δημοσιότητας, ο ΦΥ δύναται να οργανώνει ενημερωτικές ημερίδες και να οργανώσει γραφείο υποστήριξης (HelpDesk) για την παροχή κατά ενιαίο και τυποποιημένο τρόπο οδηγιών προς τους δυνητικούς δικαιούχους. Για ερωτήματα οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποστέλλουν email στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις akessisi@hq.minagric.gr και entamposi@hq.minagric.gr.

11. Διοικητικός έλεγχος των αιτήσεων ενίσχυσης – Ένταξη στο υποέργο

11.1 Διαδικασία αξιολόγησης και ένταξης στο Υποέργο

1. Η αξιολόγηση των αιτήσεων ενίσχυσης γίνεται με ευθύνη του ΦΥ και με την υποστήριξη των οργάνων αξιολόγησης της επόμενης παραγράφου, είναι άμεση και ολοκληρώνεται με την έκδοση των εγκριτικών αποφάσεων ενίσχυσης. Άμεση είναι η αξιολόγηση σύμφωνα με την οποία οι αιτήσεις ενίσχυσης αξιολογούνται αυτοτελώς και εγκρίνονται με βάση τη χρονική σειρά υποβολής τους, όπως αυτή πιστοποιείται από τον αριθμό πρωτοκόλλου που εκδίδεται από το Πληροφοριακό Σύστημα Υποβολής των Αιτήσεων (ΠΣ) και μέχρι εξαντλήσεως των πιστώσεων της παραγράφου 3.5.

2. Η διαδικασία αξιολόγησης περιλαμβάνει: α) τον έλεγχο πληρότητας των αιτήσεων ενίσχυσης, β) την προσκόμιση τυχόν απαιτούμενων πρόσθετων εγγράφων, γ) την αξιολόγηση των αιτήσεων ενίσχυσης και την προσκόμιση τυχόν απαιτούμενων δικαιολογητικών ένταξης, δ) την έκδοση των σχετικών εγκριτικών αποφάσεων και ε) την αποδοχή των εγκριτικών αποφάσεων από τους δικαιούχους.

3. Η αξιολόγηση των αιτήσεων ενίσχυσης ξεκινάει αμέσως μετά την οριστικοποίηση των πρώτων αιτήσεων ενίσχυσης.

11.2 Έλεγχος δικαιολογητικών- Αξιολόγηση

1. Η αξιολόγηση διενεργείται από αξιολογητές και Γνωμοδοτική Επιτροπή.

2. Χρέη αξιολογητών εκτελούν υπάλληλοι του ΦΥ ή/και αξιολογητές εγγεγραμμένοι σε Μητρώο Αξιολογητών. Μετά από εισήγηση του ΦΥ, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής και Διεθνών Σχέσεων καθορίζονται τα τυπικά προσόντα των αξιολογητών ή/και η ιδιότητά τους, το έργο και οι υποχρεώσεις τους, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη διαδικασία δημιουργίας και διαχείρισης του Μητρώου Αξιολογητών. Η διαδικασία της αξιολόγησης δύναται να ανατίθεται σε εξωτερικό αξιολογητή – ανάδοχο.

3. Στον ΦΥ, μετά από εισήγηση του, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής και Διεθνών Σχέσεων συστήνεται μία ή περισσότερες Γνωμοδοτικές Επιτροπές αξιολόγησης των αιτήσεων ενίσχυσης. Η Επιτροπή αποτελείται από τρία (3) μέλη, υπαλλήλους του ΦΥ. Στην απόφαση ορίζεται η σύνθεση της Επιτροπής, ο Πρόεδρός τους, τα τυπικά προσόντα τους ή/και η ιδιότητα τους, το έργο και οι υποχρεώσεις τους, οι κανόνες λειτουργίας της, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την λειτουργία της.

4. Οι αξιολογητές και τα μέλη των Γνωμοδοτικών Επιτροπών υποβάλλουν Υπεύθυνη Δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 τήρησης εχεμύθειας και σύγκρουσης συμφερόντων.

5. Ο ΦΥ μεριμνά ώστε τα όργανα αξιολόγησης να απολαμβάνουν πλήρους ανεξαρτησίας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και να λαμβάνουν, όπου απαιτείται, σχετική εκπαίδευση. Ο ΦΥ είναι υπεύθυνος για την τήρηση της αρχής της αμεροληψίας της Διοίκησης κατά την διαδικασία της αξιολόγησης.

11.3 Έλεγχος Πληρότητας

1. **Ο έλεγχος πληρότητας των αιτήσεων ενίσχυσης διενεργείται μέχρι εξαντλήσεως των διαθέσιμων πόρων**, από τους αξιολογητές με κατάλληλη λίστα ελέγχου, διαμορφωμένη σύμφωνα με τους όρους της πρόσκλησης με σκοπό τη διασφάλιση:

α) της προσήκουσας συμπλήρωσης/σύνταξης και υποβολής της αίτησης ενίσχυσης.

β) της ορθής υποβολής/καταχώρησης όλων των στοιχείων, δικαιολογητικών και μελετών του παραρτήματος Ι, και

γ) της κατάλληλα υπογεγραμμένης αίτησης ενίσχυσης και εγγράφων.

2. Με την εμπρόθεσμη υποβολή της αίτησης ενίσχυσης και των δικαιολογητικών, ο δυνητικός Δικαιούχος ενημερώνεται ηλεκτρονικά για την παραλαβή τους και αρχίζει άμεσα η διαδικασία ελέγχου των στοιχείων της πρότασης και των σχετικών δικαιολογητικών. Ελλείψεις δικαιολογητικών που εκ παραδρομής δεν συμπεριελήφθησαν στον υποβληθέντα φάκελο των δικαιολογητικών ή και επιπλέον διευκρινίσεις που ζητούνται από τον αξιολογητή σε ήδη προσκομισθέντα δικαιολογητικά θα προσκομίζονται από τον δυνητικό δικαιούχο εντός πέντε (5) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής ενημέρωσής τους. Τα ανωτέρω δικαιολογητικά έχουν αποδεδειγμένα εκδοθεί πριν την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης.

11.4 Αξιολόγηση των αιτήσεων ενίσχυσης

1. Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου πληρότητας της αίτησης ενίσχυσης ο αξιολογητής προβαίνει στην τελική αξιολόγηση της αίτησης ενίσχυσης η οποία αφορά στην αξιολόγηση:

α) των κριτηρίων επιλεξιμότητας,

β) της επιλεξιμότητας των αιτούμενων δαπανών (επενδύσεων) και

γ) του εύλογου κόστους των αιτούμενων δαπανών.

δ) τις συμμόρφωσης με τις προϋποθέσεις του Γενικού Μέρους και του κατά περίπτωση εφαρμοστέου ειδικού άρθρου του ΓΑΚ και του Καν. 702/2014.

2. Οι αξιολογητές εξετάζουν το σύνολο του περιεχομένου της αίτησης ενίσχυσης ανεξάρτητα από την τελική έκβαση της αξιολόγησης. Με ευθύνη των αξιολογητών, οι δυνητικοί δικαιούχοι, καλούνται να προσκομίσουν τα δικαιολογητικά ένταξης του παραρτήματος Ι 2, εντός πέντε (5) ημερολογιακών ημερών. Η αξιολόγηση ολοκληρώνεται με τη συμπλήρωση του πορίσματος αξιολόγησης. Με την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, οι αιτήσεις ενίσχυσης εισάγονται στην Γνωμοδοτική Επιτροπή. Η γνωμοδότηση ολοκληρώνεται με την συμπλήρωση του πορίσματος γνωμοδότησης.

11.5 Έκδοση Απόφασης έγκρισης ή Απόφασης απόρριψης

1. Ο ΦΥ συντάσσει εισήγηση προς τον Γενικό Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής και Διεθνών Σχέσεων σύμφωνα με το πόρισμα της Γνωμοδοτικής Επιτροπής, ο οποίος με απόφασή του, τις εντάσσει ή τις

απορρίπτει (έκδοση Απόφασης Έγκρισης Ενίσχυσης ή Απόφασης Απόρριψης). Οι αποφάσεις εκδίδονται μέχρι εξαντλήσεως των διαθέσιμων πόρων, με βάση τη χρονική σειρά υποβολής των αιτήσεων ενίσχυσης, όπως αυτή πιστοποιείται από τον αριθμό πρωτοκόλλου που εκδίδεται από το πληροφοριακό σύστημα υποβολής των αιτήσεων και σύμφωνα με τους περιορισμούς που ορίζονται στην παράγραφο 3.5.

2. Η εγκριτική απόφαση ενίσχυσης είναι ατομική, συνοδεύεται από έντυπο αποδοχής της και περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που απαιτείται να γνωρίζει ο δικαιούχος. Ειδικότερα, περιλαμβάνει:

- α) τον τίτλο της επένδυσης,
- β) τον κωδικό της επένδυσης στο πληροφοριακό σύστημα του προγράμματος,
- γ) τα στοιχεία του δικαιούχου,
- δ) το χρηματοδοτικό σχήμα της επένδυσης: συνολικό προϋπολογισμό, το ποσοστό ενίσχυσης, δημόσια και ιδιωτική δαπάνη,
- ε) τα δικαιολογητικά ένταξης που ο δικαιούχος υποχρεούται να προσκομίσει με την υποβολή της πρώτης αίτησης καταβολής της ενίσχυσης,
- στ) το φυσικό αντικείμενο της επένδυσης, δηλαδή τις εγκεκριμένες δαπάνες,
- η) το συμβατικό χρόνο υλοποίησης του έργου,
- θ) τους όρους και τις προϋποθέσεις χορήγησης της χρηματοδότησης,
- ι) τα όργανα και τη διαδικασία παρακολούθησης του φυσικού αντικειμένου, καταβολής της δημόσιας δαπάνης και της πιστοποίησης της ολοκλήρωσης του φυσικού αντικειμένου της επένδυσης,
- κ) Την υποχρέωση αποδοχής των ελέγχων,
- λ) Τις μακροχρόνιες υποχρεώσεις,
- μ) Τις συνέπειες μη τήρησης των όρων και προϋποθέσεων του Υποέργου,
- ν) Επιπλέον περιλαμβάνει τους ειδικούς όρους που απορρέουν από τον ενωσιακό Κανονισμό κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόζεται ή την εγκριτική απόφαση της ΕΕ για το καθεστώς ενίσχυσης όπου υπάρχει.

3. Η εγκριτική απόφαση ενίσχυσης δημοσιεύεται στο Δικτυακό τόπο του ΦΥ (www.minagric.gr) και αναρτάται στο Πρόγραμμα Διαύγεια. Η ημερομηνία δημοσίευσης της τεκμαίρεται ως το χρονικό σημείο ανάληψης δέσμευσης για τη χρηματοδότηση του δικαιούχου.

4. Οι ατομικές εγκριτικές αποφάσεις ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένου του εντύπου αποδοχής, με ευθύνη του ΦΥ αποστέλλονται με συστημένη αποστολή στο δικαιούχο, ο οποίος εντός προθεσμίας δέκα (10) εργάσιμων ημερών την αποδέχεται, αποστέλλοντας με συστημένη επιστολή στην ταχυδρομική διεύθυνση του ΦΥ υπογεγραμμένο αντίγραφο της ατομικής εγκριτικής απόφασης και το έντυπο αποδοχής της.

Η αποδοχή από τον δυνητικό δικαιούχο της υπαγωγής του στο Υποέργο συνιστά αποδοχή ότι κάθε στοιχείο του έργου μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο δημοσιοποίησης. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προσωπικών δεδομένων βάσει του ν. 4624/2019 (Α' 137).

3. Με ευθύνη του ΦΥ οι δυνητικοί δικαιούχοι με Απορριπτική Απόφαση ενημερώνονται αμελλητί για την Απορριπτική Απόφαση.

11.6 Υποβολή και Εξέταση Ενστάσεων

1. Οι δυνητικοί δικαιούχοι που υπέβαλαν αιτήσεις ενίσχυσης στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης, δύνανται να υποβάλουν ένσταση (ενδικοφανή προσφυγή με την έννοια του άρθρου 25 του Ν.2690/1999) κατά της απόφασης έγκρισης ενίσχυσης ή της απόφασης απόρριψης, εντός αποκλειστικής ημερομηνίας δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από τη γνωστοποίηση της ως άνω απόφασης.

2. Αρμόδιο όργανο για την εξέταση των ενστάσεων είναι τριμελής επιτροπή, η Επιτροπή Αξιολόγησης Ενστάσεων, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής και Διεθνών Σχέσεων. Για τις ανάγκες της διαδικασίας των ενστάσεων, δύναται να ορίζονται και επιπρόσθετες επιτροπές αξιολόγησης ενστάσεων.

3. Οι ενστάσεις εξετάζονται τόσο ως προς τη νομιμότητα της επένδυσης όσο και ως προς την ουσία της υπόθεσης. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας, η Επιτροπή Αξιολόγησης Ενστάσεων υποβάλλει το πόρισμά της στον ΦΥ και κατόπιν τούτου εκδίδονται, σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν. 2690/1999, οι αποφάσεις επί των ενστάσεων από τον Γενικό Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής και Διεθνών Σχέσεων, το αργότερο μέσα σε έναν (1) μήνα από την υποβολή της ένστασης. Αποκλείεται έτερο στάδιο διοικητικής προσφυγής μετά την απόφαση επί της ενστάσεως.

4. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης των ενστάσεων, επικαιροποιείται ή συμπληρώνεται, εφόσον απαιτείται, η απόφαση έγκρισης ενίσχυσης και ενημερώνονται οι δυνητικοί δικαιούχοι.

12. Διαδικασία Υλοποίησης- Παρακολούθησης

12.1 Υποβολή αιτήματος καταβολής ενίσχυσης

1. Μετά την έκδοση της εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης και την αποδοχή της, ο δικαιούχος αποκτά το νόμιμο δικαίωμα λήψης ενίσχυσης. Προς τούτου υποβάλλει μέσω του ΠΣ αίτημα καταβολής της ενίσχυσης.

2. Το πρώτο αίτημα καταβολής της ενίσχυσης υποβάλλεται εντός χρονικού διαστήματος 3 μηνών από την έκδοση της εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης. Η μη εμπρόθεσμη οριστικοποίηση του πρώτου αιτήματος υποβολής της ενίσχυσης συνεπάγεται την απένταξη του δυνητικού δικαιούχου.

3. Στο αίτημα καταχωρούνται τα στοιχεία που αφορούν την πρόοδο υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της ενίσχυσης συμπεριλαμβανομένων των αναγκαίων στοιχείων και δικαιολογητικών πληρωμής σύμφωνα με τους όρους της παρούσας. Το αίτημα καταβολής της ενίσχυσης λαμβάνει μοναδικό κωδικό επαλήθευσης εγγράφου, χρονοσήμανση και QR Code από το πληροφοριακό σύστημα.

4. Κάθε δικαιούχος έχει τη δυνατότητα υποβολής αιτημάτων για την καταβολή της ενίσχυσης με ελάχιστο ποσοστό υλοποίησης, το 10% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού.

5. Για την διευκόλυνση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, ο δικαιούχος δύναται να χρησιμοποιήσει τα εργαλεία ρευστότητας των παραγράφων 12.2, 12.3 και 12.4, τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των κατά περίπτωση εφαρμοστέων κανόνων κρατικών ενισχύσεων.

6. Με το πρώτο αίτημα καταβολής της ενίσχυσης, εφόσον περιγράφονται στην ατομική εγκριτική απόφαση ενίσχυσης, υποβάλλονται και τα δικαιολογητικά ένταξης όπως περιγράφονται στο Παράρτημα Ι.

12.2 Διαδικασία χορήγησης προκαταβολής

1. Μετά την αποδοχή της εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης, είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής σε κάθε δικαιούχο μέχρι το 100% της δημόσιας χρηματοδότησης, εντός χρονικού διαστήματος 3 μηνών. Στην περίπτωση αυτή ο δικαιούχος προσκομίζει ισόποση εγγυητική επιστολή προκαταβολής από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα μέλος του συστήματος πληρωμών ΔΙΑΣ, η οποία εκδίδεται υπέρ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με διάρκεια ισχύος είτε αορίστου χρόνου, είτε ορισμένου χρόνου με λήξη 12 μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου.

2. Στην περίπτωση λήξης της εγγυητικής επιστολής ορισμένου χρόνου, κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης, ο δικαιούχος υποχρεούται να την αντικαταστήσει αμέσως με άλλη ώστε να ικανοποιείται εκ νέου η ανωτέρω απαίτηση, με ποσό ανάλογο της υπολειπόμενης δημόσιας δαπάνης

3. Οι εγγυητικές επιστολές υποβάλλονται στον ΦΥ και γίνονται αποδεκτές μετά από έλεγχο εγκυρότητας. Όταν από τον έλεγχο προκύπτει ότι η εγγυητική επιστολή δεν είναι έγκυρη επιστρέφεται αμελλητί στο δικαιούχο. Ο ΦΥ είναι υπεύθυνος για την φύλαξη των εγγυητικών επιστολών, εξασφαλίζει ότι οι ορισμένου χρόνου εγγυητικές παραμένουν σε ισχύ για το χρονικό διάστημα που απαιτείται και ενημερώνουν τους δικαιούχους τρεις (3) μήνες πριν την λήξη τους ώστε να προβούν σε αντικατάστασή τους.

4. Η εγγυητική επιστολή απομειώνεται σταδιακά με βάση ισόποσο συμψηφισμό της με την καταβληθείσα ενίσχυση και επιστρέφεται στο δικαιούχο μετά τον πλήρη συμψηφισμό της.

12.3 Διαδικασία εκχώρησης του ποσού της επιχορήγησης

1. Οι δικαιούχοι ενίσχυσης της παρούσας δύνανται να εκχωρήσουν τη δημόσια δαπάνη σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανείου, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου της αίτησης ενίσχυσης. Στην περίπτωση αυτή η ενίσχυση καταβάλλεται στον τραπεζικό λογαριασμό της εκχώρησης και μέχρι εξαντλήσεως του ποσού της εκχώρησης. Η εκχώρηση για να είναι έγκυρη: α) είναι ποσού μικρότερου ή ίσου του ποσού της ενίσχυσης ή της υπολειπόμενης ενίσχυσης και β) ο εκδοχέας υποχρεούται να προβεί στην κατά το νόμο απαιτούμενη αναγγελία στον ΦΥ, του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Οι εκχωρήσεις γίνονται αποδεκτές μετά από έλεγχο εγκυρότητας. Όταν από τον έλεγχο προκύπτει ότι η εκχώρηση δεν είναι έγκυρη επιστρέφεται αμελλητί στο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που την εξέδωσε.

2. Η διαδικασία εκχώρησης του ποσού της επιχορήγησης ολοκληρώνεται εντός χρονικού διαστήματος 3 μηνών από την αποδοχή της εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης.

12.4 Ανοιχτός Καταπιστευτικός Λογαριασμός - EscrowAccount

Οι δικαιούχοι ενίσχυσης της παρούσας πρόσκλησης δύνανται, κατόπιν της έκδοσης απόφασης έγκρισης της χρηματοδότησης από το αρμόδιο όργανο, να προχωρούν σε άνοιγμα ειδικών δεσμευμένων καταπιστευτικών λογαριασμών (escrowaccounts) σε εμπορικές τράπεζες, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (ν.4915/2022). Το άνοιγμα των ειδικών δεσμευμένων καταπιστευτικών λογαριασμών

(escrowaccounts) σε εμπορικές τράπεζες, ολοκληρώνεται εντός χρονικού διαστήματος 3 μηνών από την αποδοχή της εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης.

12.5 Παρακολούθηση της υλοποίησης των αιτήσεων ενίσχυσης

1. Η παρακολούθηση της υλοποίησης των αιτήσεων ενίσχυσης αφορά:

α) στην πιστοποίηση της ορθής εκτέλεσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της αίτησης καταβολής της ενίσχυσης σύμφωνα με όσα ορίζονται στην εγκριτική απόφαση ενίσχυσης και στην εθνική νομοθεσία σχετική με τις δαπάνες της αίτησης για την καταβολή της ενίσχυσης και

β) στην πιστοποίηση της ολοκλήρωσης της υλοποίησης της αίτησης χρηματοδότησης.

2. Η παρακολούθηση γίνεται με ευθύνη του ΦΥ με την υποστήριξη των οργάνων ελέγχου της επόμενης παραγράφου.

3. Η πιστοποίηση της ορθής εκτέλεσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των αιτήσεων καταβολής της ενίσχυσης καθώς και η πιστοποίηση της ολοκλήρωσης διενεργείται από τον ΦΥ με την υποστήριξη ελεγκτών και ομάδων ελέγχου.

3. Χρέη ελεγκτών εκτελούν υπάλληλοι του ΦΥ ή/και ελεγκτές εγγεγραμμένοι σε Μητρώο Ελεγκτών. Μετά από εισήγηση του ΦΥ, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής και Διεθνών Σχέσεων καθορίζονται τα τυπικά προσόντα των ελεγκτών ή/και η ιδιότητά τους, το έργο και οι υποχρεώσεις τους, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη διαδικασία δημιουργίας και διαχείρισης του Μητρώου Ελεγκτών. Ελεγκτές δύναται να είναι και οι αξιολογητές των αιτήσεων ενίσχυσης. Η διαδικασία του ελέγχου των αιτήσεων καταβολής της ενίσχυσης δύναται να ανατίθεται σε εξωτερικό ελεγκτή – ανάδοχο με τη διαδικασία των δημόσιων συμβάσεων.

4. Μετά από εισήγηση του ΦΥ, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής και Διεθνών Σχέσεων, ορίζεται ομάδα ελέγχου. Στην απόφαση ορίζονται τα μέλη, το αντικείμενο του ελέγχου, το χρονικό διάστημα εντός του οποίου υποχρεούνται να διενεργήσουν τον έλεγχο και να παραδώσουν την έκθεσή τους, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την υλοποίηση του ελέγχου. Η ομάδα ελέγχου αποτελείται από τρία (3) έως επτά (7) μέλη, υπαλλήλους του ΦΥ, ανάλογα με το συνολικό προϋπολογισμό της αίτησης καταβολής της ενίσχυσης και τις ιδιαιτερότητες και τα χαρακτηριστικά της ελεγχόμενης επένδυσης.

5. Οι ελεγκτές και τα μέλη της ομάδας ελέγχου υποβάλλουν Υπεύθυνη Δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 τήρησης εχεμύθειας και σύγκρουσης συμφερόντων.

6. Ο ΦΥ είναι υπεύθυνος για την τήρηση της αρχής της αμεροληψίας της Διοίκησης κατά την διαδικασία της αξιολόγησης.

12.6 Επαλήθευση αιτήσεων καταβολής της ενίσχυσης

1. Για την εξέταση των ενδιάμεσων αιτημάτων καταβολής της ενίσχυσης ο ΦΥ διενεργεί διοικητική επαλήθευση με την υποστήριξη των ελεγκτών/ ομάδων ελέγχου της προηγούμενης παραγράφου. Ο ελεγκτής, δεν έχει συμμετάσχει στις διαδικασίες αξιολόγησης της αίτησης ενίσχυσης του ίδιου δικαιούχου.

2. Η διοικητική επαλήθευση συνίσταται στην πιστοποίηση της ορθής εκτέλεσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της αίτησης καταβολής της ενίσχυσης σύμφωνα με όσα ορίζονται στην εγκριτική απόφαση ενίσχυσης, στην παρούσα και στην εθνική νομοθεσία που είναι σχετική με τις δαπάνες της αίτησης ενίσχυσης. Ειδικότερα ελέγχεται, η περίπτωση διπλής χρηματοδότησης για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, από άλλα καθεστώτα ενίσχυσης. Ο ελεγκτής καταχωρεί το σχετικό υλικό ελέγχου (ψηφιακά υπογεγραμμένο). Με την οριστικοποίηση της επαλήθευσης παράγεται σχετικό έντυπο με μοναδικό κωδικό επαλήθευσης εγγράφου, χρονοσήμανση και QR Code από το ΠΣ και εν συνεχεία συντάσσεται η σχετική Έκθεση Επαλήθευσης από τον ΦΥ. Αρνητική έκθεση αιτιολογείται πλήρως με σαφή αναφορά στη νομοθεσία. Με ευθύνη του ΦΥ οι δικαιούχοι με αρνητική έκθεση ενημερώνονται αμελλητί για το περιεχόμενο της έκθεσης.

3. Για την εξέταση του τελικού αιτήματος καταβολής της ενίσχυσης ο ΦΥ διενεργεί, με την υποστήριξη ομάδας ελέγχου, διοικητική επαλήθευση του αιτήματος και επιτόπια επίσκεψη στο χώρο υλοποίησης των επενδύσεων. Στο πλαίσιο του ελέγχου, η ομάδα ελέγχει εκ νέου σε τυχαίο δείγμα τη νομιμότητα και ορθότητα των δικαιολογητικών καταβολής της ενίσχυσης προηγούμενων αιτημάτων. Στο πλαίσιο της επιτόπιας επίσκεψης ταυτοποιούνται οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί στο χώρο υλοποίησης με εκείνες που παραλήφθηκαν με τις εκθέσεις επαλήθευσης και πιστοποιείται η λειτουργία τους. Το έργο της ομάδας ολοκληρώνεται με τη συμπλήρωση της έκθεσης πιστοποίησης. Αρνητική έκθεση αιτιολογείται πλήρως με σαφή αναφορά στη νομοθεσία. Με ευθύνη του ΦΥ οι δικαιούχοι με αρνητική έκθεση ενημερώνονται αμελλητί για το περιεχόμενο της.

12.7 Αντιρρήσεις κατά της Έκθεσης Επαλήθευσης/Πιστοποίησης

Δικαιούχοι που δεν συμφωνούν με την έκθεση επαλήθευσης/πιστοποίησης δύνανται να υποβάλουν αντιρρήσεις, εντός αποκλειστικής ημερομηνίας δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από τη γνωστοποίηση της έκθεσης. Η ένσταση αντικρούει το πόρισμα της έκθεσης βάσει του περιεχομένου της αίτησης ενίσχυσης αλλά και πρόσθετων πληροφοριών και δικαιολογητικών που ο δικαιούχος δύναται να προσκομίσει. Οι ενστάσεις εξετάζονται τόσο ως προς τη νομιμότητα της επένδυσης, όσο και ως προς την ουσία της υπόθεσης από την Επιτροπή Ενστάσεων κατ' αναλογία των διαδικασιών της παραγράφου 11.6.

12.8 Ολοκλήρωση επένδυσης

1. Με βάση τα αποτελέσματα της οριστικής έκθεσης πιστοποίησης, του τελικού αιτήματος καταβολής της ενίσχυσης, των οριστικών εκθέσεων επαλήθευσης των ενδιάμεσων πληρωμών και τυχόν καταβολή προκαταβολής (αν έχουν γίνει), ο ΦΥ εκδίδει την Βεβαίωση Ολοκλήρωσης η οποία αποτελεί και προϋπόθεση για την εκταμίευση του υπολειπόμενου ποσού προς τον δικαιούχο. Η Βεβαίωση εκδίδεται μέσω του ΠΣ, με μοναδικό κωδικό επαλήθευσης εγγράφου, χρονοσήμανση και QR Code και τα καταχωρημένα σε αυτή στοιχεία επιβεβαιώνονται από τον ΦΥ.

2. Με τη Βεβαίωση Ολοκλήρωσης :

α) βεβαιώνεται η ολοκλήρωση της υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου της ενίσχυσης, δηλαδή έχει περατωθεί φυσικά, έχει παραληφθεί και πιστοποιηθεί το σύνολο των δαπανών της επένδυσης ή έχει εκτελεστεί πλήρως (τα παραδοτέα, η επίτευξη της τιμής των δεικτών και των στόχων της ενίσχυσης).

β) βεβαιώνεται η ολοκλήρωση της υλοποίησης του οικονομικού αντικειμένου της ενίσχυσης και αποτυπώνεται το τελικό αποτέλεσμα της επαλήθευσης των δαπανών που έχουν παραληφθεί: συνολική δαπάνη και αντιστοιχούσα δημόσια δαπάνη, όλων των προηγούμενων ενδιάμεσων Αιτημάτων Καταβολής Ενίσχυσης καθώς και του τελικού Αιτήματος

γ) ορίζεται το τελικό καταβλητέο ποσό της δημόσιας δαπάνης και αποτυπώνονται τα ποσά που ενδεχόμενα έχουν ήδη καταβληθεί καθώς και το υπολειπόμενο προς καταβολή ποσό.

δ) καθορίζεται το τελικό χρηματοδοτικό σχήμα της ενίσχυσης.

ε) διαπιστώνεται η τήρηση των υποχρεώσεων του δικαιούχου που τίθενται στην εγκριτική απόφαση ενίσχυσης και ειδικότερα των υποχρεώσεων δημοσιότητας.

στ) διαπιστώνεται η συμμόρφωση του δικαιούχου με τυχόν συστάσεις προγενέστερων επαληθεύσεων/επιθεωρήσεων/ελέγχων που έχουν διενεργηθεί (από ΦΥ, ΕΥΣΤΑ, Αρχή Ελέγχου, Εξωτερικοί Ελεγκτές λοιπά ελεγκτικά όργανα εθνικά ή της Ε.Ε.)

ζ) καθορίζεται η ακριβής ημερομηνία ανάληψης κάθε μακροχρόνιας υποχρέωσης του δικαιούχου, όπως αυτές έχουν προδιαγραφεί στην εγκριτική απόφαση ενίσχυσης και ο τρόπος παρακολούθησής μίας εκάστης εξ αυτών.

η) Η βεβαίωση ολοκλήρωσης κοινοποιείται στον δικαιούχο με κάθε πρόσφορο μέσο (πληροφοριακό σύστημα, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, συμβατικό ταχυδρομείο).

12.9 Καταβολή ενίσχυσης

1. Με βάση τις εκθέσεις επαλήθευσης/ πιστοποίησης, ο ΦΥ προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για την καταβολή της ενίσχυσης στον δικαιούχο. Ο ΦΥ καταγράφει τα δεδομένα της καταβολής ενίσχυσης στη σχετική ηλεκτρονική φόρμα στο ΠΣ, καθώς και το σύνολο των απαραίτητων δικαιολογητικών που προσκομίζονται από τον δικαιούχο.

2. Οι προκαταβολές και οι ενδιάμεσες πληρωμές των δικαιούχων δεν κατάσχονται, δεν υπόκεινται σε κανενός είδους παρακράτηση και δεν συμψηφίζονται με τυχόν οφειλές του δικαιούχου προς το Ελληνικό Δημόσιο ή τα ασφαλιστικά ταμεία. Στην περίπτωση αυτή παραμένουν σε ισχύ οι γενικές διατάξεις περί φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων, χωρίς όμως τον όρο της παρακράτησης.

13. Τροποποίηση επενδύσεων

1. Η τροποποίηση όρων της εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης είναι δυνατή μετά από αίτημα του φορέα της επένδυσης, το οποίο μπορεί να υποβληθεί καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι την υποβολή της τελευταίας αίτησης καταβολής της ενίσχυσης. Η διαπίστωση της ανάγκης τροποποίησης της επένδυσης μπορεί να προκύψει:

α) Με την υποβολή από τον δικαιούχο αίτησης τροποποίησης στοιχείων της αίτησης ενίσχυσης ή/και της ατομικής εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης. Στην αίτηση θα πρέπει να αναφέρονται τα σημεία τροποποίησης, να τεκμηριώνονται επαρκώς οι λόγοι τροποποίησης και να επισυνάπτονται όλα τα έγγραφα και δικαιολογητικά που την τεκμηριώνουν. Αντίστοιχη αίτηση υποβάλλεται και για τις

περιπτώσεις ανωτέρας βίας. Η αίτηση τροποποίησης, θα πρέπει να καταχωρείται στο πληροφοριακό σύστημα πριν την υποβολή του αιτήματος καταβολής της ενίσχυσης.

β) Αυτεπάγγελτα από τον ΦΥ κατά τη διαδικασία παρακολούθησης της υλοποίησης της επένδυσης, στην περίπτωση που διαπιστώνονται αλλαγές στα στοιχεία της επένδυσης όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης ή αποκλίσεις κατά την υλοποίηση της επένδυσης, λόγω διαχειριστικών προβλημάτων, εμπλοκών στην εκτέλεση της επένδυσης κ.α.

2. Οι τροποποιήσεις μπορεί να αφορούν, με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων που απορρέουν από τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων:

α) ουσιώδεις διαφοροποιήσεις του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου.

β) παράταση του χρονοδιαγράμματος ολοκλήρωσης της επένδυσης

γ) αλλαγή στοιχείων του δικαιούχου, όπως για παράδειγμα αλλαγή της νομικής μορφής, της επωνυμίας της επιχείρησης κ.λπ.

δ) μεταβολή του χρηματοδοτικού σχήματος, όπως για παράδειγμα, μεταβολή της ίδιας συμμετοχής, του τραπεζικού δανεισμού κ.λπ.

ε) διόρθωση προφανών σφαλμάτων

στ) αλλαγή του τόπου εγκατάστασης, και υπό τους όρους της διατήρησης της επένδυσης στην ίδια Περιφέρεια (NUTS 2), εντός της οποίας χορηγήθηκε η ενίσχυση και της μη μεταβολής του είδους και των επιμέρους ποσοστών ενίσχυσης ανά ομάδα επιλέξιμων δαπανών

3. Τα αιτήματα τροποποίησης πραγματοποιούνται ηλεκτρονικά μέσω του ΠΣ και λαμβάνουν μοναδικό αριθμό και ημερομηνία οριστικοποίησης.

4. Κάθε δικαιούχος έχει τη δυνατότητα υποβολής μέχρι δύο (2) αιτημάτων τροποποίησης. Η μεταβολή των στοιχείων του δικαιούχου, όπως για παράδειγμα η νομική μορφή, τα οποία δεν θίγουν την επιλεξιμότητα της αίτησης ενίσχυσης, των χρονοδιαγραμμάτων και του χρηματοδοτικού σχήματος της αίτησης ενίσχυσης δεν περιλαμβάνονται στα πιο πάνω αιτήματα τροποποίησης.

5. Ο ΦΥ αξιολογεί το αίτημα τροποποίησης προκειμένου να γίνει αποδεκτό ή όχι. Με την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, οι δικαιούχοι ενημερώνονται αμελλητί, με ευθύνη του ΦΥ, προκειμένου να προσκομίσουν, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την ενημέρωσή τους, τυχόν πρόσθετα δικαιολογητικά και στοιχεία προκειμένου η αίτηση τροποποίησης να γίνει αποδεκτή από τον ΦΥ. Παρελθούσης άπρακτης της προθεσμίας αυτής η αξιολόγηση ολοκληρώνεται χωρίς την προσκόμιση των συμπληρωματικών δικαιολογητικών και στοιχείων.

6. Στις περιπτώσεις που το αίτημα τροποποίησης γίνει αποδεκτό, τροποποιούνται τα επί μέρους στοιχεία της ατομικής εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης και εκδίδεται τροποποίηση αυτής από τον ΦΥ. Αν το αίτημα τροποποίησης δεν γίνει αποδεκτό, απορρίπτεται με πλήρη αιτιολόγηση των λόγων απόρριψης. Το αποτέλεσμα της απόρριψης κοινοποιείται στον δικαιούχο ο οποίος δεσμεύεται να υλοποιήσει το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της επένδυσης σύμφωνα με την εν ισχύ ατομική εγκριτική απόφαση ενίσχυσης.

7. Τα αιτήματα γίνονται δεκτά, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) εξακολουθούν να τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της πρόσκλησης και της ατομικής εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης,
- β) εξακολουθούν να εξυπηρετούνται οι αρχικοί στόχοι της επένδυσης και να διατηρείται ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της,
- γ) δεν διαφοροποιούνται τα κριτήρια επιλεξιμότητας και ένταξης στο Υπόεργο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρούσα,
- δ) δεν επέρχεται αύξηση του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, του συνολικού ποσού της ενίσχυσης, ούτε των επιμέρους ποσοστών ενίσχυσης ανά ομάδα επιλέξιμων δαπανών,
- ε) εξακολουθούν να τηρούνται οι προϋποθέσεις του Γενικού Μέρους και του κατά περίπτωση εφαρμοστέου άρθρου του ΓΑΚ

14. Ανάκληση ένταξης επενδύσεων

1. Οι δικαιούχοι μπορούν να αιτηθούν την ανάκληση της ένταξής τους σε οποιοδήποτε στάδιο, με την υποβολή αιτήματος στο ΠΣ, στο οποίο αναλύονται οι λόγοι αδυναμίας εκτέλεσης της επένδυσης σύμφωνα με τους όρους ένταξής της.
2. Στη συνέχεια του αιτήματος και κατόπιν της εξέτασής του από τον ΦΥ, ο τελευταίος εκδίδει σχετική απόφαση ανάκλησης. Η απόφαση αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και κοινοποιείται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον δικαιούχο.
3. Στην περίπτωση που για τη συγκεκριμένη επένδυση, η οποία ανακαλείται, έχει καταβληθεί πληρωμή, τότε γίνεται ανάκτηση του ποσού εντόκως από τη στιγμή που τέθηκε στη διάθεση του δικαιούχου σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και τουλάχιστον με βάση το επιτόκιο ανάκτησης της ΕΕ.
4. Η διαπίστωση της ανάγκης ανάκλησης της απόφασης ένταξης επένδυσης μπορεί να προκύψει και μετά από διαπιστωμένη απάτη, βάσει απόφασης αρμόδιας δικαστικής αρχής ή κατά τη διαδικασία παρακολούθησης και ελέγχου της πορείας υλοποίησης της επένδυσης, στην περίπτωση που διαπιστώνονται σοβαρές αποκλίσεις/εμπλοκές σε σχέση με την προγραμματισθείσα πρόοδο ή τους όρους ένταξής της. Η διαδικασία ανάκλησης δύναται να ενεργοποιείται, εφόσον επιβάλλεται κατόπιν ελέγχων εθνικών ή ενωσιακών ελεγκτικών οργάνων ή όταν διαπιστώνεται:
 - α) η παρέλευση του χρόνου υποβολής πρώτου αιτήματος καταβολής της ή υλοποίησης της επένδυσης, χωρίς έγκριση σχετικής παράτασης
 - β) σοβαρή εμπλοκή στην ανάληψη νομικών δεσμεύσεων
 - γ) μη αποδεκτή απόκλιση του φυσικού αντικειμένου
 - δ) αδυναμία στην καθολική πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου και της επιλεξιμότητάς του με βάση τα πρωτότυπα παραστατικά και λοιπά δικαιολογητικά και στοιχεία τεκμηρίωσης
 - ε) άλλη παράβαση του εθνικού ή ενωσιακού θεσμικού πλαισίου η οποία διενεργείται από τον δικαιούχο δόλια και δεν επιδέχεται θεραπεία.

15. Εξακρίβωση αντιγράφων – Πληροφοριακό Σύστημα

1. Ο ΦΥ, προκειμένου να εξακριβώσει την ακρίβεια των στοιχείων που αναγράφονται στα αντίγραφα εγγράφων που υποβάλλονται, είτε στο στάδιο της υποβολής της αίτησης ενίσχυσης είτε στο στάδιο υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, διενεργεί δειγματοληπτικό έλεγχο σε τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%) των αντιγράφων που υποβλήθηκαν κατά το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 11 του Ν.2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 του Ν.4250/2014.

2. Όλα τα στάδια των παρακάτω παραγράφων θα διενεργούνται μέσω του ΠΣ, όπως προβλέπεται από τη διαδικασία Δ1_Οδ.2 Οδηγίες Υλοποίησης Δράσεων Ενισχύσεων του ΣΔΕ του ΤΑΑ.

11.1 Διαδικασία αξιολόγησης και ένταξης στο Υποέργο

11.2 Έλεγχος δικαιολογητικών- Αξιολόγηση

11.3 Έλεγχος Πληρότητας

11.4 Αξιολόγηση των αιτήσεων ενίσχυσης

11.5 Έκδοση Απόφασης έγκρισης ή Απόφασης απόρριψης

11.6 Υποβολή και Εξέταση Ενστάσεων

12.2 Διαδικασία χορήγησης προκαταβολής

12.5 Παρακολούθηση της υλοποίησης των αιτήσεων ενίσχυσης

12.10 Επαλήθευση αιτήσεων καταβολής της ενίσχυσης

16. Υποχρεώσεις δικαιούχων

16.1 Προϋποθέσεις χορήγησης της ενίσχυσης- Τήρηση μακροχρόνιων υποχρεώσεων

Οι προϋποθέσεις χορήγησης της δημόσιας ενίσχυσης καθώς και οι υποχρεώσεις των δικαιούχων τόσο κατά την υλοποίηση της επένδυσης όσο και για το χρονικό διάστημα τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων αυτών, είναι:

1. Να υλοποιήσουν την επένδυση σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην εγκριτική απόφαση ενίσχυσης, όπως ισχύει κάθε φορά.

2. Το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία της ατομικής εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης, οι δικαιούχοι προβαίνουν σε έναρξη εργασιών και υποβάλουν στον ΦΥ αίτηση καταβολής της ενίσχυσης ή έχουν αιτηθεί και λάβει σχετική παράταση, η οποία δεν μπορεί να ξεπερνά τους τρεις μήνες εκτός των περιπτώσεων ανωτέρας βίας οι οποίες εξετάζονται κατά περίπτωση. Σε αντίθετη περίπτωση οφείλουν να παραιτηθούν από την υλοποίηση της επένδυσης, διαφορετικά η εγκριτική απόφαση ανακαλείται.

3. Να τηρούν το χρηματοδοτικό σχήμα της επένδυσης, όπως αυτό προσδιορίζεται στην ατομική εγκριτική απόφαση ενίσχυσης. Σε περίπτωση μεταβολής του για οποιονδήποτε λόγο, απαιτείται υποβολή από τον δικαιούχο αιτήματος τροποποίησης πριν την έκδοση της βεβαίωσης ολοκλήρωσης.

4. Η επένδυση διατηρείται στην περιοχή όπου χορηγείται η ενίσχυση για τουλάχιστον πέντε έτη, ή τουλάχιστον τρία έτη στην περίπτωση των ΜΜΕ, μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης. Αυτό δεν εμποδίζει

την αντικατάσταση μονάδας ή εξοπλισμού που κατέστησαν παρωχημένα ή υπέστησαν βλάβες κατά την περίοδο αυτή, εφόσον η οικονομική δραστηριότητα διατηρείται στη συγκεκριμένη περιοχή κατά τη σχετική ελάχιστη απαιτούμενη περίοδο. Πριν την αντικατάσταση υποβάλλεται σχετική αίτηση στον ΦΥ, προκειμένου ο ΦΥ να επιτρέψει την αντικατάσταση. Η αίτηση αποδεικνύει το παρωχημένο ή/και τη βλάβη του εξοπλισμού που έχει ενισχυθεί από την παρούσα και τα χαρακτηριστικά του νέου που πρέπει να είναι τουλάχιστον ανάλογα με αυτόν που αντικαθίσταται.

5. Να μη μεταβάλλουν το ιδιοκτησιακό καθεστώς της ενισχυόμενης επιχείρησης, καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης και τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των δικαιούχων παρά μόνο μετά από έγκριση του ΦΥ.

6. Να μη χρησιμοποιούν τα πάγια στοιχεία που έχουν ενισχυθεί για δραστηριότητες που έρχονται σε αντίθεση με τα κριτήρια επιλεξιμότητας της παρούσας.

7. Να μη μεταβιβάζουν πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν ενισχυθεί, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν εντός εξαμήνου από άλλα, κυριότητας του δικαιούχου και αντίστοιχων χαρακτηριστικών και ποσότητας. Πριν τη μεταβίβαση υποβάλλεται σχετική αίτηση στον ΦΥ, προκειμένου ο ΦΥ να επιτρέψει τη μεταβίβαση. Η αίτηση αποδεικνύει την αντιστοιχία των χαρακτηριστικών των καινούργιων πάγιων στοιχείων με αυτά που μεταβιβάζονται. Τα πάγια στοιχεία που αντικαταστάθηκαν δεν επιτρέπεται να πωληθούν ως παραγωγικός εξοπλισμός αξίας.

8. Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν ενισχυθεί στο πλαίσιο της παρούσας δεν είναι δυνατόν να αποτελέσουν αντικείμενο επίσπευσης πλειστηριασμού.

9. Να μη διακόπτουν την παραγωγική δραστηριότητα ή/και να μην παύουν τη λειτουργία της επιχείρησης, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας.

10. Ο δυνητικός δικαιούχος προβαίνει σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες ώστε να αποδείξει ότι οι δαπάνες του καλύπτουν το σχετικό εύλογο κόστος. Στο πλαίσιο αυτό θα συλλέξει: α) τρεις προσφορές για κάθε μία από τις δαπάνες της αίτησης ενίσχυσης που αφορούν σε μηχανολογικό και λοιπό εξοπλισμό, αξίας άνω των 1.500 € (προ ΦΠΑ), β) προμετρήσεις – προϋπολογισμούς για τα κτιριακά και τις λοιπές κατασκευές της αίτησης ενίσχυσης. Οι προσφορές και οι προμετρήσεις – προϋπολογισμοί υποβάλλονται από τους δυνητικούς δικαιούχους σε ηλεκτρονική μορφή, κατά το στάδιο της αξιολόγησης, της υποπαραγράφου 11.4, της παραγράφου 11. Για δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες, δαπάνες που προτείνονται ως καινοτόμες με ευθύνη του δυνητικού δικαιούχου και δαπάνες για τις οποίες αποδεδειγμένα δεν είναι δυνατή η προσκόμιση τριών προσφορών (πχ ενοικίαση περιπτέρου σε εμπορική έκθεση), απαιτείται η προσκόμιση μιας προσφοράς. Στις περιπτώσεις που έχει προσκομισθεί μόνο μια προσφορά, οι αξιολογητές ή η γνωμοδοτική επιτροπή, δύνανται κατά την κρίση τους, να ζητήσουν την προσκόμιση δύο συμπληρωματικών προσφορών.

11. Να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την ενημέρωση του πληροφοριακού συστήματος με τα δεδομένα και έγγραφα που απαιτούνται για τη διαχείριση, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και τον έλεγχο των επενδύσεων που υλοποιούν ή έχουν ολοκληρώσει, διασφαλίζοντας την ακρίβεια, την ποιότητα και την πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλουν στο πληροφοριακό σύστημα.

12. Να τηρούν απόλυτα την ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία. Κάθε διαπίστωση παράβασης από τους ελέγχους, επιφέρει ανάκτηση της ενίσχυσης ανάλογη του ύψους του ευρήματος, όπως αυτό καθορίζεται στην έκθεση ελέγχου.

13. Η υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου είναι σύμφωνη με την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία για την περιβαλλοντική προστασία. Όταν για μια επενδυτική δαπάνη απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την οδηγία 2011/92/ΕΕ, η ενίσχυση καταβάλλεται μόνο εφόσον με την αίτηση καταβολής της ενίσχυσης προσκομίζεται και η περιβαλλοντική αδειοδότηση

16.2 Υποχρεώσεις τήρησης και παροχής των απαραίτητων στοιχείων

Κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης και για το χρονικό διάστημα τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεών τους, οι δικαιούχοι οφείλουν:

1. να παρέχουν κάθε σχετική πληροφόρηση, που αφορά στην υλοποίηση της επένδυσης και να διευκολύνουν τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιαδήποτε παραστατικά ζητηθούν, παρέχοντας πρόσβαση στα λογιστικά τους βιβλία σε όλες τις Ελεγκτικές υπηρεσίες του Κράτους και της ΕΕ.
2. να παρέχουν στον ΦΥ ή/και στους αξιολογητές ή/και στον ελεγκτές ή/και στην ομάδα ελέγχου ή/και σε άλλους φορείς που έχουν εξουσιοδοτηθεί να εκτελούν καθήκοντα για λογαριασμό του, όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης της επένδυσης, ιδίως σε σχέση με την επίτευξη καθορισμένων στόχων και προτεραιοτήτων.
3. Ο δικαιούχος υποχρεούται να διατηρεί στην περιοχή παρέμβασης εγκατάσταση ή υποκατάστημα.

16.3 Υποχρεώσεις αποδοχής ελέγχων και επιτόπιων επισκέψεων από όλα τα εθνικά και κοινοτικά όργανα

Ο δικαιούχος έχει την υποχρέωση να δέχεται και να διευκολύνει τη διενέργεια κάθε ελέγχου και επιτόπιας αυτοψίας από όλα τα εθνικά και κοινοτικά όργανα, για όσο διαρκούν οι δεσμεύσεις που απορρέουν από την ένταξή του στο Υποέργο.

16.4 Υποχρεώσεις εφαρμογής δράσεων ενημέρωσης ή δημοσιότητας

Ο ΦΥ και οι αποδέκτες χρηματοδότησης μέσω της παρούσας είναι υπεύθυνοι για τις ακόλουθες τουλάχιστον ενέργειες επικοινωνίας και συγκεκριμένα αναγνωρίζουν ρητώς την προέλευση των εν λόγω κονδυλίων και διασφαλίζουν την προβολή της ενωσιακής χρηματοδότηση ως εξής:

- α) Εμφανίζουν το έμβλημα της Ένωσης και τη σχετική δήλωση χρηματοδότησης με την ένδειξη «Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης – NextGenerationEU» και το λογότυπο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» στις ενέργειες επικοινωνίας, πληροφόρησης και προβολής που υλοποιούν σε οποιαδήποτε μορφή (έντυπη, οπτικοακουστική, ηλεκτρονική) και σε όλο το επικοινωνιακό και πληροφοριακό υλικό (έντυπο, οπτικοακουστικό, διαδικτυακό κλπ.) που παράγουν σχετικά με το έργο ή τη δράση και προορίζεται για οποιοδήποτε μέσο. Επιπλέον, σε ενέργειες που περιλαμβάνουν συγγραφή κειμένου όπως δελτία τύπου, οδηγοί δράσεων, έντυπα πέραν της εμφάνισης των εμβλημάτων γίνεται και λεκτική αναφορά της χρηματοδότησης εντός του κειμένου.
- β) Παρέχουν στον επίσημο επαγγελματικό διαδικτυακό τόπο τους, εάν υπάρχει, και στους επαγγελματικούς λογαριασμούς στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, εάν υπάρχουν, σύντομη περιγραφή της/των δράσης/ων και έργου/ων που υλοποιούν, που επισημαίνει τη χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- γ) Για έργο ή δράση που αφορά σε φυσική επένδυση όπως υποδομή ή/και προμήθεια εξοπλισμού και το συνολικό κόστος της υπερβαίνει τις 500.000€, αναρτούν πλάκα ή πινακίδα, από ανθεκτικό υλικό, ευδιάκριτη στο κοινό όταν ξεκινήσει η φυσική υλοποίηση της δράσης/έργου ή όταν εγκατασταθεί ο εξοπλισμός που έχει αγοραστεί. Η πλάκα /πινακίδα περιλαμβάνει το έμβλημα της Ένωσης με τη δήλωση «Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης – NextGenerationEU» και το λογότυπο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0».
- δ) Για έργο ή δράση που δεν εμπίπτει στο ανωτέρω σημείο (γ), αναρτούν σε θέση που είναι σαφώς ορατή στο κοινό τουλάχιστον μία έντυπη αφίσα ελάχιστου μεγέθους Α3 ή μια ηλεκτρονική προβολή σε οθόνη, με πληροφορίες σχετικά με την δράση/έργο και αναδεικνύοντας τη χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- ε) Για έργα και δράσεις εμβληματικές ή/και έργα και δράσεις των οποίων το συνολικό κόστος υπερβαίνει τα 10.000.000 EUR, υλοποιούν μια σημαντική επικοινωνιακή ενέργεια (ενδεικτικά: καμπάνια, εκδήλωση), μετά από συντονισμό με την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης και, όταν κρίνεται σκόπιμο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- στ) Για τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής, οι συμβαλλόμενοι φορείς υλοποίησης διασφαλίζουν μέσω συμβατικών υποχρεώσεων ότι οι τελικοί αποδέκτες δηλαδή τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα και κάνουν χρήση των κονδυλίων του ΤΑΑ συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις που καθορίζονται παραπάνω. Στην περίπτωση που ο τελικός αποδέκτης της χρηματοδότησης είναι φυσικό πρόσωπο και δεν ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα (ενδεικτικά ωφελούμενος δράσης, καταρτιζόμενος κλπ) δεν εφαρμόζονται οι παραπάνω αρμοδιότητες.

17. Εφαρμογή διοικητικών κυρώσεων – Ανάκτηση ενίσχυσης

1. Η αιτούμενη ενίσχυση απορρίπτεται ή, στην περίπτωση που έχει ήδη χορηγηθεί, ανακτάται εξ ολοκλήρου και εντόκως τουλάχιστον με βάση το επιτόκιο ανάκτησης όταν τόσο κατά την διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου όσο και κατά την διάρκεια των μακροχρόνιων υποχρεώσεων:

- α) δεν πληρούνται:
- αα) τα κριτήρια επιλεξιμότητας της παρούσας.
 - ββ) άλλες υποχρεώσεις, που προβλέπονται από διατάξεις της ενωσιακής ή εθνικής νομοθεσίας, ιδίως αυτές που αφορούν στις κρατικές ενισχύσεις ή άλλα υποχρεωτικά πρότυπα, συνδέονται με το ενισχυόμενο Υποέργο και επηρεάζουν λειτουργικά την επένδυση.
- β) διαπιστωθεί ότι ο δικαιούχος δηλώνει ψευδή στοιχεία με σκοπό να λάβει την ενίσχυση.
- γ) ο δικαιούχος εμποδίζει τη διενέργεια οποιουδήποτε σχετικού ελέγχου, με εξαίρεση τις περιπτώσεις ανωτέρας βίας.
2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων περί τροποποίησης της επένδυσης, εάν ο δικαιούχος παραβεί, κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης ή της περιόδου τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στην υποπερίπτωση 6.1 της παρούσας, καθώς και αυτές που απορρέουν από την απόφαση ένταξης του δικαιούχου στο Υποέργο, επιβάλλονται οι κυρώσεις που αναφέρονται στο

Παράρτημα VII. Για την επιβολή των εν λόγω κυρώσεων λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα της παράβασης, η έκταση, καθώς και η διάρκεια της μη συμμόρφωσης σε σχέση με τις προϋποθέσεις ενίσχυσης.

3. Οι κυρώσεις του Παραρτήματος VII δεν επιβάλλονται όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε ανωτέρα βία ή σε σφάλμα της αρμόδιας ή άλλης αρχής και το σφάλμα αυτό δεν μπορούσε, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, να εντοπιστεί από το υπόχρεο προς συμμόρφωση πρόσωπο.

18. Διαφάνεια των ενισχύσεων

1. Για τη διασφάλιση της υποχρέωσης διαφάνειας, όπως προβλέπεται από τον ΓΑΚ (άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ) σχετικά με τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων, αναρτώνται στην ηλεκτρονική εφαρμογή της Ε.Ε. («TransparencyAwardModule» - TAM) οι κάτωθι συνοπτικές πληροφορίες για τις χορηγηθείσες μεμονωμένες κρατικές ενισχύσεις προϋπολογισμού άνω των 500.000 ευρώ:

- α) Επωνυμία του δικαιούχου
- β) Αναγνωριστικό ταυτότητας δικαιούχου
- γ) Είδος επιχείρησης (ΜΜΕ/μεγάλη) κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης
- δ) Περιφέρεια στην οποία βρίσκεται ο δικαιούχος, σε επίπεδο NUTS II
- ε) Τομέας δραστηριότητας σε επίπεδο ομάδας NACE
- στ) Στοιχείο ενίσχυσης, εκπεφρασμένο ως ακέραιο ποσό στο εθνικό νόμισμα
- ζ) Μέσο ενίσχυσης (επιχορήγηση / επιδότηση επιτοκίου, δάνειο / επιστρεπτές προκαταβολές / επιστρεπτέα επιχορήγηση, εγγύηση, φορολογικό πλεονέκτημα ή φορολογική απαλλαγή, χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου, άλλο)
- η) Ημερομηνία χορήγησης
- θ) Στόχος της ενίσχυσης
- ι) Χορηγούσα αρχή
- ια) Αριθμός αναφοράς του μέτρου ενίσχυσης

2. Για τη διασφάλιση της υποχρέωσης διαφάνειας, όπως προβλέπεται από τον Καν. 702/2014 (άρθρο 9, παράγραφοι 1 και 2) σχετικά με τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων, αναρτώνται στην ηλεκτρονική εφαρμογή της Ε.Ε. («TransparencyAwardModule» - TAM), οι κάτωθι συνοπτικές πληροφορίες για τις χορηγηθείσες μεμονωμένες κρατικές ενισχύσεις προϋπολογισμού άνω των 60.000 ευρώ:

- α) Συνοπτικές πληροφορίες για τις ενισχύσεις αυτές στην τυποποιημένη μορφή που καθορίζεται στο παράρτημα II του Καν. 702/2014 ή σύνδεσμος που οδηγεί προς αυτές
- β) Το πλήρες κείμενο κάθε ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεών του, ή σύνδεσμος που παρέχει πρόσβαση στο πλήρες κείμενο
- γ) Αναφορά του αναγνωριστικού αριθμού της ενίσχυσης
- δ) Επωνυμία του δικαιούχου
- ε) Τύπος επιχείρησης (ΜΜΕ/ΜΕΓΑΛΗ) κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης
- στ) Περιφέρεια στην οποία βρίσκεται ο δικαιούχος, σε επίπεδο NUTS II

ζ) Τομέας δραστηριότητας σε επίπεδο ομάδας NACE

η) Στοιχείο ενίσχυσης, εκπεφρασμένο ως ακέραιο ποσό στο εθνικό νόμισμα

θ) Μέσο ενίσχυσης (επιχορήγηση/επιδότηση επιτοκίου, δάνειο / επιστρεπτές προκαταβολές / επιστρεπτέα επιχορήγηση, εγγύηση, φορολογικό πλεονέκτημα ή φορολογική απαλλαγή, χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου, άλλο (να διευκρινιστεί))

ι) Ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης

ια) Στόχος της ενίσχυσης

ιβ) Χορηγούσα αρχή.

Οι παραπάνω πληροφορίες θα πρέπει να οργανώνονται και να είναι προσβάσιμες με τυποποιημένο τρόπο, όπως περιγράφεται στο Παράρτημα III, του ΓΑΚ, και να επιτρέπουν λειτουργίες αποτελεσματικής αναζήτησης και λήψης αρχείων. Οι εν λόγω πληροφορίες δημοσιεύονται εντός έξι μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης και παραμένουν διαθέσιμες για τουλάχιστον 10 έτη από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης (άρθρο 12 του ΓΑΚ).

19. Προσωπικά δεδομένα

Ο ΦΥ καθώς και τα εθνικά και ενωσιακά ελεγκτικά όργανα έχουν τη δυνατότητα να επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα όταν είναι αναγκαίο για τους σκοπούς αξιολόγησης των αιτήσεων χρηματοδότησης, της διασφάλισης ορθής υλοποίησης των έργων, λογιστικών και λοιπών ελέγχων της χρήσης των κονδυλίων στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε επεξεργασία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και το Νόμο 4624/2019. Σημειώνεται ιδίως ότι η απόφαση έγκρισης χρηματοδότησης η οποία θα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την επωνυμία των εταίρων / συνδικαιούχων των έργων και το ΑΦΜ αυτών θα αναρτηθούν για λόγους διαφάνειας στις ιστοσελίδες του ΥΠΑΑΤ, του Ταμείου Ανάκαμψης και στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ.

20. Τελικές διατάξεις

Μετά από εισήγηση του ΦΥ με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής και Διεθνών Σχέσεων καθορίζονται λεπτομερώς οι διαδικασίες αξιολόγησης των αιτήσεων ενίσχυσης. Με ίδια ή όμοια απόφαση καθορίζονται λεπτομερώς και οι διαδικασίες ελέγχου των αιτήσεων καταβολής της ενίσχυσης.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ

Συνημμένα:

Παράρτημα Ι: Λίστα δικαιολογητικών

Παράρτημα ΙΙ: Πρότυπο Οικονομοτεχνικής μελέτης

Παράρτημα ΙΙΙ: Υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης

Παράρτημα ΙV: Αίτηση ενίσχυσης

Παράρτημα V: Υπεύθυνη Δήλωση ΜΜΕ

Παράρτημα VI: Εξόφληση δαπανών επενδυτικού σχεδίου

Παράρτημα VII: Πίνακας Κυρώσεων

Παράρτημα VIII: Επιλέξιμοι ΚΑΔ

Παράρτημα IX: Συμμόρφωση με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (DNSH)

Παράρτημα X: Τεκμηρίωση απόκτησης του συνόλου στοιχείων ενεργητικού

Κοινοποίηση:

1. Υπουργείο Οικονομικών, Γρ. Υπουργού Οικονομικών, κ. Χρ. Σταϊκούρα
2. Υπουργείο Οικονομικών, Γρ. Αν. Υπουργού Οικονομικών, κ. Θ. Σκυλακάκη
3. Γενική Γραμματεία Συντονισμού της Προεδρίας της Κυβέρνησης
4. Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ
5. Υπουργείο Οικονομικών, Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης
6. Υπουργείο Οικονομικών, Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου
7. Υπουργείο Οικονομικών, Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων
8. Εθνική Αρχή Διαφάνειας

Εσωτερική διανομή:

1. Γρ. Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, κ. Γ. Γεωργαντά
2. Γρ. Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, κ. Γ. Στύλιου
3. Γρ. Γενικού Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής & Διεθνών Σχέσεων, κ. Κ. Μπαγινέτα
4. Γρ. Γενικού Γραμματέα Ενωσιακών Πόρων & Υποδομών, κ. Δ. Παπαγιαννίδη
5. Γρ. Γενικής Γραμματέως Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, κ. Χρ. Καλογήρου
6. Γρ. Υπηρεσιακού Γραμματέα, κ. Δ. Τσαγκαλίδη
7. Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών
8. Γενική Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης